

ROS. 604.1.2012

Rada Miejska Łomży

W załączeniu przedkładam Informacje o stanie sanitarnym miasta Łomża za rok 2011:

1. Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży w zakresie bezpieczeństwa sanitarno – epidemiologicznego miasta Łomży.
2. Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Białymstoku, Kierownika Delegatury z działalności Inspektoratu na obszarze miasta Łomży.

Informacje zostały opracowane przez specjalistyczne służby powyższych instytucji. Działanie tych służb oceniam pozytywnie.

Wnoszę o przyjęcie powyższych Informacji do wiadomości.

Do referowania przedkładanych materiałów proponuję zaprosić Kierowników powyższych jednostek:

- Panią Agnieszkę Grzeszczuk - Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży,
- Panią Jolantę Mieczkowską – Kierownika Delegatury w Łomży Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Białymstoku.

Jednocześnie informuję, że tut. Urząd wystąpił również do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łomży z prośbą o przygotowanie Informacji o stanie bezpieczeństwa sanitarno – weterynaryjnego na terenie m. Łomży , jednakże ten nie przedłożył Informacji.

Z up. PREZYDENTA MIASTA

mgr Beziłamin J. Dobosz
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

ROS
15.03.12. *[Signature]*

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Łomży
18-400 Łomża, ul. Ks. Janusza 1
tel./fax centr. 86/216-52-61/82

Urząd Miejski w Łomży
Centrum Obsługi Mieszkańców
W P Ł Y N Ę Ł O

2012 -03- 15

Ilość zał.
Nr dz. *5564* Podpis *[Signature]*

Łomża 15.03.2012

**PREZYDENT MIASTA ŁOMŻA
PAN MIECZYŚLAW LEON CZERNIAWSKI**

PPIS.0222.1.2012

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży w nawiązaniu do pisma nr ROS.604.1.2012 z dnia 12.01.2012r. przesyła w załączeniu „Informację o stanie bezpieczeństwa powiatu grodzkiego w 2011 roku”.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Łomży
[Signature]
lek.med. Agnieszka Grzeszczuk

**Informacja o stanie bezpieczeństwa
sanitarnego powiatu grodzkiego
w 2011 roku**

Łomża 2012r.

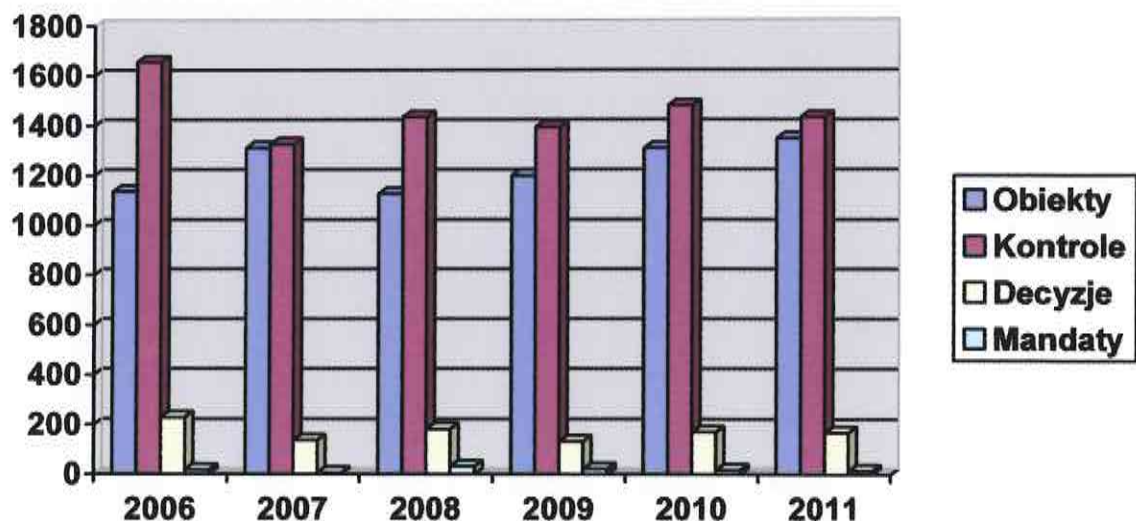
Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest promowanie zdrowego stylu życia, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Łomży, jako jednostka organizacyjna Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonuje swoje zadania na terenie powiatu grodzkiego (Łomża)

i ziemskiego (powiat łomżyński). Cel wskazany powyżej jest realizowany poprzez działalność kontrolno-inspekcyjną oraz oświatowo-zdrowotną.

Podstawą do prowadzonej działalności jest plan pracy sporządzony w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego na dany rok i przez niego zatwierdzony. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w 2011r. w powiecie grodzkim przeprowadzili w istniejących 1349 (1310 w 2010r.) obiektach 1435 kontrole (1482 w 2010r.). W celu przymuszenia do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości wydano 169 (171 w 2010r.) decyzji administracyjnych. Z powodu zaniedbań higienicznych ukarano 14 (16 w 2010r.) osób mandataми karnymi o wartości 2300 zł (3100 zł w 2010r.). Do właścicieli zakładów wystosowano 20 (95 w 2010r.) wystąpień.

Lata						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Obiekty	1136	1311	1127	1200	1310	1349
Kontrole	1656	1326	1435	1394	1482	1435
Decyzje	230	138	183	133	171	169
Mandaty	17/2300	5/1000	31/6250	21/3700	16/3100	14/2300

Wykres 1. Porównanie danych dotyczących działalności kontrolnej na przestrzeni lat 2006-2011

EPIDEMIOLOGIA

Higiena Lecznictwa

Pracownicy Państwowej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łomży sprawują nadzór bieżący nad stanem sanitarno – technicznym w placówkach ochrony zdrowia, podczas którego uwzględniane są zagadnienia dotyczące m. in:

- zapobiegania oraz zwalczania zakażeń szpitalnych
- wymagań jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzeń zakładu opieki zdrowotnej
- oceny procedur dezynfekcyjnych i sterylizacyjnych, sprzątnia i czystości bieżącej pomieszczeń
- postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania

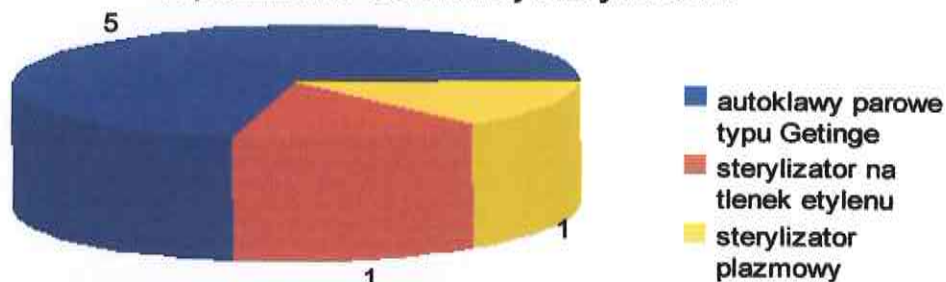
W 2011 r. ogółem objęto nadzorem 153 placówki ochrony zdrowia, w tym :

Wyszczególnienie		Według ewidencji na 31.XII	Skontrolowanych	Ze złym stanem sanitarnym
Zakłady Opieki Zdrowotnej	Szpital	1	1	0
	Hospicja stacjonarne	1	1	0
Inne zakłady opieki zdrowotnej	Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria	44	44	0
	Pogotowie ratunkowe	1	1	0
	Medyczne laboratoria diagnostyczne	2	2	0
	Zakłady rehabilitacji leczniczej	2	2	0
	Inne zakłady opieki zdrowotnej	3	3	0
Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie		41	27	0
Indywidualne praktyki lekarzy dentyków		57	55	0
Ogółem		153	136	0

Placówki ochrony zdrowia wyposażone są w 62 urządzenia sterylizujące. Procesy sterylizacji w Szpitalu Wojewódzkim w Łomży odbywają się w sterylizatorni centralnej i odpowiednio zlokalizowanej przy bloku operacyjnym, w punktach sterylizacji oraz w laboratoriach. Centralna Sterylizatornia wyposażona w następującą aparaturę sterylizacyjną:

- autoklawy parowe typu Getinge – 5szt.
- sterylizator na tlenek etylenu – 1 szt.
- sterylizator plazmowy – 1 szt.

Wposażenie Centralnej Sterylizatorni

Wykres 2. Wyposażenie Centralnej Sterylizatorni w 2011 roku.

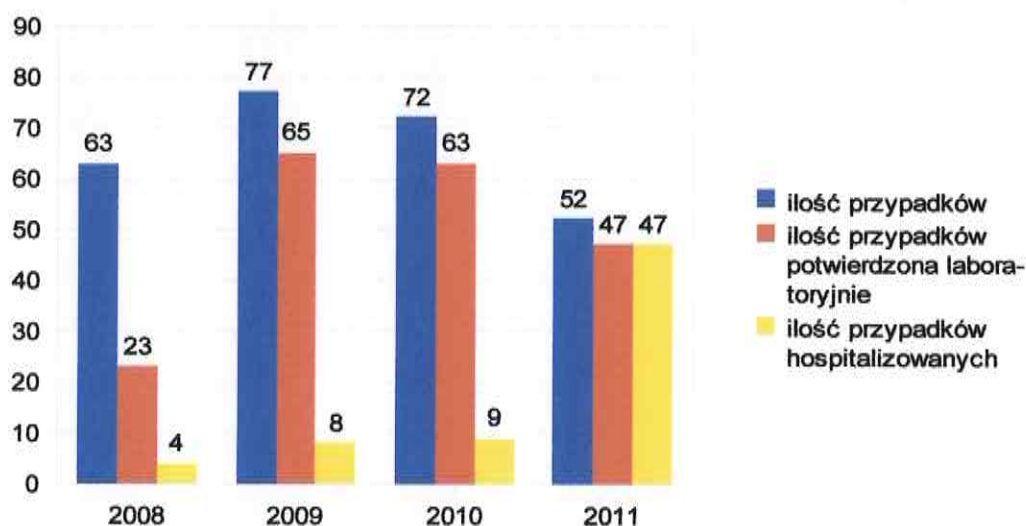
Każdy wsad poddawany sterylizacji, testowany jest testem chemicznym lub biologicznym w ramach kontroli wewnętrznej (wskaźniki biologiczne typu „Attest”1262 i 1264, taśma kontrolna oraz testy „Bowie Dicka”). Wyniki testów rejestrowane są w zeszytach kontroli wewnętrznej. Zatrudniony personel medyczny jest przeszkolony i w pełni wykwalifikowany. W posiadaniu oddziałów szpitalnych są autoklawy typu Getinge (Blok Operacyjny, Zakład Diagnostyki i Mikrobiologii, Pralnia). Autoklawy typu Statim znajdują się na: Oddziale Urologicznym, Laryngologicznym, Okulistycznym i Poradni Chirurgii Stomatologicznej. Wyżej wymienione autoklawy znajdujące się w oddziałach służą do sterylizacji drobnych narzędzi w przypadkach awaryjnych. W Szpitalu Wojewódzkim w Łomży występuje powiązanie procesu sterylizacji sprzętu z konkretnym pacjentem, który korzystał z tego sprzętu polegający na oznakowaniu go naklejką z testem Browna, numerem operatora oraz datą ważności.

Choroby zakaźne

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie większości zgłaszanych i rejestrowanych chorób zakaźnych w roku 2011 była stabilna.

1/ Borelioza

Zachorowania występują zwykle w miesiącach letnich – od kwietnia do października. Wzrost temperatury zewnętrznej powoduje wzrost aktywności kleszczy. Do zakażenia dochodzi poprzez przerwanie ciągłości tkanek u człowieka przez kleszcza zakażonego krętkami. Choroba nie przenosi się z człowieka na człowieka.

Wykres 3. Zachorowania na boreliozę w latach 2008-2011.

2/ Kleszczowe zapalenie mózgu

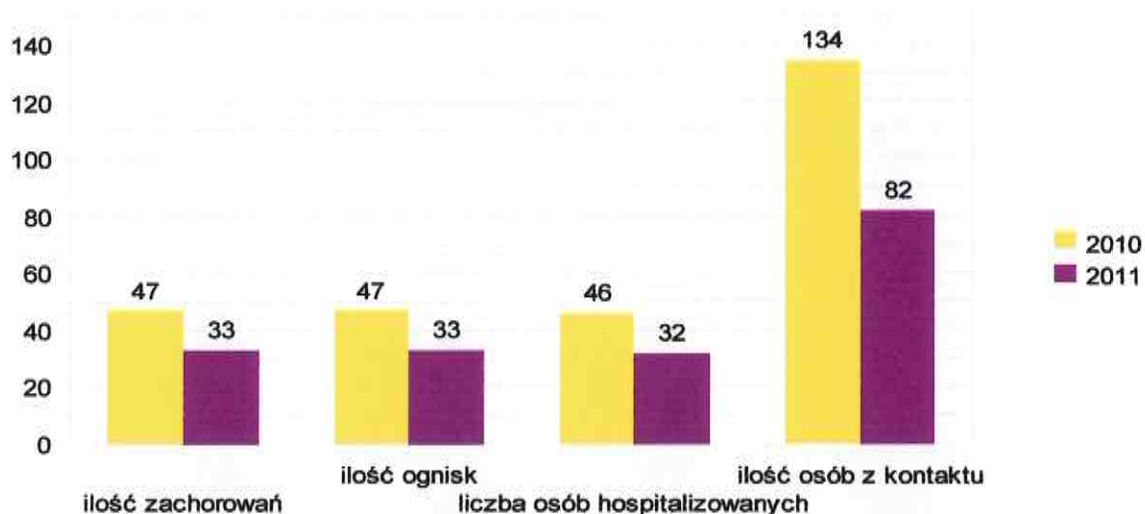
Głównym nosicielem i rezerwuarem wirusa są kleszcze. Do zakażenia dochodzi najczęściej w wyniku ukłucia przez zarażonego kleszcza oraz drogą pokarmową przez picie surowego mleka pochodzącego od zakażonych krów, kóz i owiec. Brak zachorowań spowodowany jest zalecanymi szczepieniami ochronnymi (Dz. U. MZ z dnia 22 października 2009, nr 10, poz. 47) jak również dużą świadomością społeczeństwa.

Zachorowania na kleszczowe zapalenie mózgu w latach 2008 - 2011

Rok	2008	2009	2010	2011
Kleszczowe zapalenie mózgu	1	-	-	-

3/ Zachorowania spowodowane pałeczkami jelitowymi

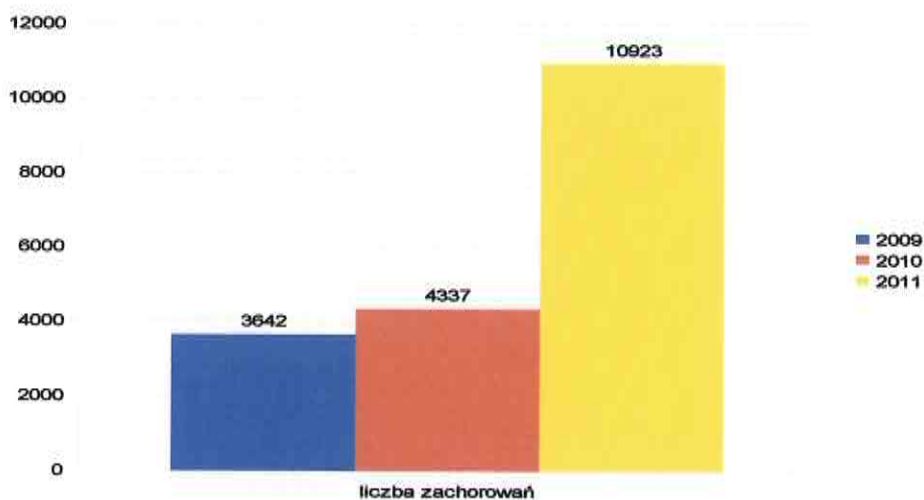
	OGNISKA					
	Ilość zachorowań	Ilość ognisk	Liczba osób hospitalizowanych	Miejsce ogniska	Okres zachorowań	Ilość osób z kontaktu- opracowanie epidemiologiczne
Salmonellozy 2010	47	47	46	Miasto Łomża i powiat łomżyński	Cały rok	134
Salmonellozy 2011	33	33	32	Miasto Łomża i powiat łomżyński	Cały rok	82

Wykres 4. Zachorowania spowodowane pałeczkami jelitowymi w latach 2010-2011.

4/ Grypa

W roku 2011 na terenie powiatu ziemskiego i grodzkiego zarejestrowano 10923 zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę. W porównaniu do roku 2010 nastąpił znaczny wzrost .

Wykres 4. Liczba zachorowań na grypę i podejrzeń ogółem w latach 2009-2011.

Wiek	2011						2010						2009			
	Liczba zachorowań oraz podejrzeń		Powody skierowania do szpitala- liczba osób				Liczba zachorowań oraz podejrzeń		Powody skierowania do szpitala- liczba osób			Liczba zachorowań oraz podejrzeń			Powody skierowania do szpitala- liczba osób	
	Ogółem	W tym osoby skierowane do szpitala	Objawy ze strony układu krążenia	Objawy ze strony układu oddechowego	Inne przyczyny	Ogółem	W tym osoby skierowane do	Objawy ze strony układu krążenia	Objawy ze strony układu oddechowego	Inne przyczyny	Ogółem	W tym osoby skierowane do szpitala	Objawy ze strony układu krążenia	Objawy ze strony układu oddechowego	Inne przyczyny	
0-4	1	2635	4	4	-	1339	8	-	-	8	357	2	-	2	-	
5-14	2	2752	1	-	-	1176	1	-	-	1	909	2	-	1	1	
15-64	3	4871	7	4	-	1715	4	-	1	3	2065	13	-	4	9	
65 i więcej	4	665	3	3	-	107	-	-	-	-	311	5	-	4	1	
Razem	5	10923	15	11	-	4337	13	-	1	12	3642	22	-	11	11	

Tabela : Liczba zachorowań na grype i podejrzeń ogółem w latach 2009-2011

Zgonów powodu podejrzeń z powodu grypy nie odnotowano.

Szczepienia przeciwko grypie figurują w Programie Szczepień Ochronnych jako szczepienia zalecane od 1994 roku. Szczepienia te szczególnie zalecane są w grupach wysokiego ryzyka wystąpienia powikłań pogrypowych oraz określonym grupom ze wskazań epidemiologicznych. Szczepienie wykonuje się przed rozpoczęciem sezonu epidemiologicznego grypy, ale osoby, które nie zdążyły się zaszczepić przed sezonem, mogą to zrobić w czasie jego trwania, nawet gdy krążenie wirusa grypy w populacji jest udokumentowane.

Szczepienia ochronne

Na terenie powiatu grodzkiego szczepienia ochronne w roku 2011 były realizowane zgodnie z aktualnym Programem Szczepień Ochronnych. Placówki ochrony zdrowia prowadziły szczepienia ochronne w 19 punktach szczepień, które były kontrolowane przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wykonawstwo szczepień w roku 2011 było zadawalające.

W roku 2011 nie zarejestrowano niepożądanych odczynów poszczepiennych.

W roku 2010 zarejestrowano 3 przypadki niepożądanych odczynów poszczepiennych.

Wykonawstwo szczepień w poszczególnych latach

Rok	2008	2009	2010	2011
Wykonawstwo szczepień	93,6	94,0	96,2	92,4

Niższy procent osób zaszczepionych w roku 2011 w stosunku do roku 2010 wynikał z powodu tymczasowych i stałych przeciwwskazań, informacji pojawiających się w mediach o szkodliwości szczepień (szczepienia MMR).

PROMOCJA ZDROWIA

Nieustający rozwój cywilizacyjny oraz postępujące uprzemysłowienie i urbanizacja niosą za sobą negatywne skutki zdrowotne dla uczestniczących w nich społeczeństw. Gwałtowny wzrost liczby czynników powodujących bezpośrednie i pośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego wymusza podejmowanie działań, które mają na celu: upowszechnianie informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania, negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi, kształtowanie właściwych postaw i zachowań zdrowotnych, motywowanie do podejmowania wysiłku na rzecz ochrony własnego zdrowia. Służą temu realizowane programy prozdrowotne (w placówkach oświatowych, zakładach opieki zdrowotnej i środowisku pracy), akcje i kampanie informacyjno-edukacyjne skierowane do celowanych grup odbiorców (np. kobiet ciężarnych) i/lub ogółu społeczeństwa, szkolenia tematyczne dla różnych grup społeczno-zawodowych, a także imprezy plenerowe, ekspozycje form wizualnych i informacje upowszechniane za pośrednictwem mediów lokalnych.

Wszelkie inicjatywy w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną wynikają ze zdiagnozowanych problemów zdrowotnych w skali globalnej, krajowej lub lokalnej. Kierunki działań profilaktycznych wytycza zatem Światowa Organizacja Zdrowia, Ministerstwo Zdrowia, Główny Inspektorat Sanitarny oraz sytuacja epidemiologiczna w województwie i powiecie łomżyńskim.

Rodzaj i zakres oddziaływań	Sposób realizacji	Zasięg
Profilaktyka palenia tytoniu i chorób odtytoniowych	PROGRAM OGRANICZANIA ZDROWOTNYCH NASTĘPSTW PALENIA	
	Programy Profilaktyczne	
	Realizowane w placówkach oświatowych: a) Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas” b) Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych „Nie pal przy mnie, proszę” c) Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i gimnazjum „Znajdź właściwe rozwiązanie”	ogólnopolski
	Realizowane w zakładach pracy: „Miejsce pracy wolne od dymu tytoniowego”	wojewódzki
	AKCJE I KAMPANIE SPOŁECZNE	
	Światowy Dzień bez Tytoniu Światowy Dzień Rzucania Palenia Kampania społeczna „Płeć a Tytoń” Kampania medialna „Wolni od dymu tytoniowego”	ogólnopolski
Profilaktyka HIV/AIDS	KRAJOWY PROGRAM ZWALCZANIA AIDS I ZABOIEGANIA ZAKAŻENIOM HIV	
	Kampania „Daj szansę swojemu dziecku nie daj szansy AIDS”	ogólnopolski
	Kampania „Zrób test na HIV”	ogólnopolski
	Światowy Dzień AIDS	ogólnopolski
	Działania edukacyjne w placówkach oświatowych i zakładach opieki zdrowotnej	wojewódzki
Profilaktyka innych chorób zakaźnych	Profilaktyka grypy sezonowej, A/H1N1 oraz powikłań pogrypowych	wojewódzki
	Profilaktyka chorób wywołanych przez meningokoki	wojewódzki
	Europejski Tydzień Szczepień	wojewódzki
Profilaktyka chorób odkleszczowych (KZM, borelioza)	Program zapobiegania chorobom przenoszonym przez kleszcze na człowieka pn. „Kleszcz mały czy duży – nic dobrego nie wróży”	wojewódzki
Profilaktyka nadwagi i otyłości	Program edukacyjny promujący zdrowe odżywianie się i aktywność fizyczną pn. „Trzymaj Formę!”	Ogólnopolski
Profilaktyka uzależnień	Dopalacze	wojewódzki
Promocja bezpiecznych zachowań (dzieci, młodzieży, dorosłych)	Letnia Szkoła Bezpieczeństwa 2011	wojewódzki
	Zimowa Szkoła Bezpieczeństwa 2011	wojewódzki
Promocja postaw prozdrowotnych	Światowy Dzień Zdrowia ph. „ Odporność na Antybiotyki	ogólnopolski

Profilaktyka palenia tytoniu i chorób odtytoniowych

Działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną powiatu łomżyńskiego realizowane były w oparciu o zapisy Krajowego Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu na lata 2010 – 2013 i miały na celu:

- a) zmianę klimatu społecznego i zachowań w stosunku do palenia tytoniu poprzez wielopłaszczyznowe populacyjne działania informacyjno-edukacyjne,
- b) zapobieganie paleniu tytoniu przez dzieci i młodzież poprzez realizację programów propagujących modę na niepalenie,
- c) upowszechnianie programów edukacyjnych i interwencyjnych w zakładach pracy i placówkach użyteczności publicznej oraz nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy antytytoniowej.

Antytytoniowe inicjatywy skierowane były do różnorodnych grup odbiorców, co służyło zwiększaniu zasięgu prozdrowotnych oddziaływań:

- dzieci w wieku przedszkolnym i ich rodziców,
- uczniów szkół podstawowych ich rodziców i nauczycieli,
- młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- kobiet w ciąży, młodych rodziców,
- pracowników zakładów pracy i instytucji oraz ich klientów,

Strategie i metody realizacji podejmowanych działań

Zgodnie z celami i założeniami Krajowego Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, w minionym roku PIS aktywnie starała się włączyć wszystkie placówki oświatowo- wychowawcze i zakłady służby zdrowia do realizacji zadań w ramach programu.

W programie uczestniczyło 18 placówek oświatowo -wychowawczych obejmując oddziaływaniem 8534 uczniów, w tym działania realizowało także 9 zakładów opieki zdrowotnej z liczbą odbiorców 4690 osób.

Obchody Światowego Dnia bez Papierosa obejmowały działania w maju, a skierowane były do całej społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem młodych matek. Celem akcji było dostarczenie wiedzy o wpływie dymu tytoniowego na zdrowie człowieka oraz motywowanie społeczeństwa do zaprzestania palenia tytoniu i promowanie mody na niepalenie. W realizacji w/w przedsięwzięcia udział wzięło:

- 21 szkół różnych typów z liczbą odbiorców 12.407 uczniów, rodziców i nauczycieli;
- 7 zakładów opieki zdrowotnej z liczbą odbiorców 1.159 pacjentów;

W ramach akcji zorganizowano i przeprowadzono wiele atrakcyjnych form aktywizujących społeczność lokalną do udziału. Były to: konkursy wiedzy, plastyczne, happeningi, pikniki rodzinne, imprezy rekreacyjno-sportowe, wykłady, prelekcje, pogadanki, filmy i prezentacje multimedialne skierowane do uczniów i ich rodziców w szkołach oraz w zakładach opieki zdrowotnej.

Akcja została nagłośniona w lokalnych mediach, do których wystosowano informacje zachęcające do współuczestnictwa w przedsięwzięciach.

Kampania medialna „Rzuć palenie razem z nami” - Działania w tym zakresie skierowane były do ogólnej populacji społeczeństwa. Realizacja zadań trwała przez cały listopad ubiegłego roku. Ogółem działaniami edukacyjnymi objęto :

- 13 placówek oświatowo-wychowawczych z liczbą odbiorców – 6.590 osób (uczniowie i ich rodzice, nauczyciele);
- 9 zakładów opieki zdrowotnej z liczbą odbiorców 1347 osób (pacjenci korzystający z usług medycznych);

Obok bardzo różnorodnych i ciekawych form w edukacji społeczności szkolnych i w placówkach służby zdrowia, najbardziej istotnym zadaniem było wdrożenie znowelizowanej ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny przesłał wystąpienie dotyczące obowiązku przestrzegania w/w ustawy do wszystkich placówek oświatowo-wychowawczych i zakładów opieki zdrowotnej w Łomży.

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej- „Czyste powietrze wokół nas”, którego głównym celem jest ochrona dzieci przed narażeniem na bierną inhalację dymu tytoniowego. Realizacja zadań programowych zakładała ścisłą współpracę i współdziałanie wychowawców, rodziców i dzieci.

Program przedszkolnej
edukacji antytytoniowej
„Czyste powietrze wokół nas”

W roku szkolnym 2010/2011 program realizowano w 9 przedszkolach. Była to II edycja, która w założeniach określała objęcie programem 30% placówek w powiecie. W efekcie w programie uczestniczyło 75% przedszkoli z liczby 12. Program edukacyjny przeznaczony jest dla najstarszej grupy wiekowej przedszkolaków i umożliwia wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

W minionym roku szkolnym działaniami objęto 880 dzieci w wieku 5 i 6 lat oraz ich rodziców. W trakcie działań przeprowadzone zostały warsztaty edukacyjne z dziećmi, konkursy, wycieczki oraz imprezy prozdrowotne oraz spotkania z rodzicami.

Realizatorzy i odbiorcy programu otrzymali odpowiednie materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej opracowane przez zespół przedstawicieli Instytutu Matki i Dziecka, Głównego Inspektoratu Sanitarnego oraz Biura Rzecznika Praw Obywatelskich- Wszechnica Polska- Szkoły Wyższej Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Warszawie. Były to poradniki dla nauczycieli, plakaty, ulotki i kolorowanki. Realizatorzy zadań wypowiedzieli pozytywną opinię o programie, iż:

- w przedszkolach istnieją sprzyjające warunki do przeprowadzenia edukacji antytytoniowej;
- program dostosowany jest do możliwości psychofizycznych dzieci 5 i 6 – letnich;
- zainteresowanie dzieci i rodziców jest potwierdzeniem zasadności prowadzenia edukacji antytytoniowej, jako części ważnego aspektu wychowania zdrowotnego dla tej grupy wiekowej.

W założeniach przewiduje się kontynuowanie w/w programu do 2013 roku.

Program wczesnoszkolnej edukacji antynikotynowej pt. „Nie pal przy mnie, proszę”

W minionym roku szkolnym realizowana była II edycja w szkołach podstawowych i powiecie grodzkim. Program skierowany był do uczniów klas I-III szkół podstawowych i ich rodziców. Stanowi drugie ogniwo z cyklu profilaktyki antytytoniowej adresowanych do dzieci i młodzieży, inicjowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną we współpracy z resortem edukacji. Podstawowe zajęcia programowe umożliwiają przeprowadzenie pięciu zajęć warsztatowych w ciągu roku szkolnego. Zadania realizowane były metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci. Ogółem działaniami objęto 1363 dzieci w klasach I-III oraz 681 rodziców w 7 szkołach podstawowych powiatu grodzkiego. Ewaluacja programu wykazała bardzo pozytywną ocenę programu zarówno ze strony realizatorów/nauczycieli, jak też odbiorców dzieci i rodziców. Dzieci chętnie brały udział w zajęciach i wykazały się sporą wiedzą na temat szkodliwości palenia tytoniu. Program będzie kontynuowany w następnym roku szkolnym.

Program edukacyjny pt. „Znajdź właściwe rozwiązanie”- stanowi trzecie z kolei ogniwo edukacji antynikotynowej skierowanej do dzieci i młodzieży w klasach IV– VI szkół podstawowych i klas

I – III szkół gimnazjalnych oraz ich rodziców / opiekunów. W roku szkolnym 2010/2011 w powiecie grodzkim realizowana była edycja stała w 6 szkołach podstawowych i w 6 szkołach gimnazjalnych.

Do głównych celów programu należały: uzasadnienie i wzmocnienie postaw zobowiązujących do niepalenia, przekazanie wiadomości o zachowaniach asertywnych, uczenie rozpoznawania się swych zachowań, uczenie rozpoznawania odczuć przeżywanych w sytuacjach trudnych, uświadomienie mechanizmów konfliktu, jak również uczenie umiejętności radzenia sobie z problemami i uczenie poczucia własnej wartości w zbudowaniu pozytywnego myślenia o sobie. Działaniami edukacyjnymi objęto 1089 uczniów klas Iv-VI szkół podstawowych oraz 293 rodziców i 516 uczniów szkół gimnazjalnych oraz 202 osoby – ich rodziców. Program został wysoko oceniony przez realizatorów i odbiorców. Jego realizacja będzie kontynuowana w 2013 roku.

Program „Miejsce pracy wolne od dymu tytoniowego”

Grupę docelową tegoż programu stanowili pracownicy administracji oraz pracownicy linii produkcyjnych dwóch zakładów pracy na terenie miasta Łomża:

- ❖ Royal Unibrew Polska Spółka z o.o w Warszawie Browar w Łomży 18-400 Łomża, ul. Poznańska 121,
- ❖ Zakłady Spożywcze Bona Sp.z o.o w Łomży 18-400 Łomża ul. Fabryczna 9A.

Po realizacji działań edukacyjnych w formie dwóch szkoleń w roku 2010 Podlaski Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Białymstoku – ramach kontynuacji zadań w roku 2011 powierzył pracownikom pionu promocji zdrowia zorganizowanie i przeprowadzenie badań ewaluacyjnych wśród pracowników w/w przedsiębiorstw. W związku z tym badaniami objęto 35 osób chętnych do udziału w ankietyzacji.

O dalszej realizacji programu zadecyduje wspólne wypracowanie przedsięwzięć Podlaskiego Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy z Państwową Inspekcją Sanitarną w odniesieniu do przyjmowania propozycji przez dyrekcje zakładów pracy, czy przedsiębiorstw.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży dokonywali w 2011r. oceny przestrzegania zapisów art. 4 Ustawy z 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Nadzór prowadzony był w:

- zakładach opieki zdrowotnej,
- szkołach i placówkach oświatowo – wychowawczych,
- pomieszczeniach zakładów pracy,
- innych obiektach użyteczności publicznej.

Profilaktyka HIV/AIDS

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zwalczania pandemii AIDS i profilaktyki zakażeń wirusem HIV realizowane są w oparciu o:

- a) Ustawę z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dziennik Ustaw z 2008 r. Nr 234 poz. 1570),
- b) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2005r. w sprawie Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV (Dziennik Ustaw z 2005r. Nr 189 poz. 1590)

Działania skierowano do młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, kobiet w ciąży oraz ogółu społeczeństwa.

Zasadnicze działania programowe prowadzone były w 14 placówkach nauczania i wychowania oraz w 7 zakładach opieki zdrowotnej, obejmując swym zasięgiem ogółem 3.490 osób, z czego 2.530 osób stanowili uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, zaś 960 osób- pacjenci korzystający z opieki zdrowotnej.

Działania inicjowane i prowadzone przez placówki oświatowo- wychowawcze i zakłady opieki zdrowotnej będące pod nadzorem PSSE opierały się na diagnozie potrzeb środowiska lokalnego. Zasadnicze działania programowe zawierały szeroki wachlarz form i metod realizacji celów i założeń programu. Do najważniejszych z nich należały: wykłady, prelekcje, pogadanki, emisje filmów, punkty informacyjne, pokazy multimedialne, badania ankietowe, sesje plakatowe i audycje z radiowęzłów szkolnych.

Zestawienie programów edukacyjnych z liczbą odbiorców:

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa programu</i>	<i>Ilość odbiorców w roku 2010</i>	<i>Ilość odbiorców w roku 2011</i>
1.	Program " Trzymaj Formę „	1899 uczniów i 1398 rodziców	1701 uczniów i 978 rodziców
2.	Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu	6972 odbiorców, w tym uczniowie w placówkach szkolnych stanowili 3986 osób	8534 uczniów w 18 szkołach i 4690 pacjentów w 9 zoz-ach
3.	Program przedszkolnej edukacji antynikotynowej pt. „Czyste powietrze wokół nas”	880 dzieci 5 i 6 -letnich oraz ich rodziców (843 osoby)	754 dzieci 5-6 letnich i 544 rodziców
4.	Program edukacji antytytoniowej pt. „Nie pal przy mnie, proszę”	W wersji pilotażowej uczestniczyło 623 dzieci oraz 618 rodziców	1363 uczniów klas I-III oraz 681 rodziców w 7 szkołach podstawowych.
5.	Program edukacyjny pn. „Znajdź właściwe rozwiązanie”	W wersji pilotażowej udział wzięło 1251 dzieci oraz 119 rodziców	1605 uczniów i 495 rodziców w 6 szkołach podstawowych i 6 gimnazjach
6.	Program pt. "Miejsce pracy wolne od dymu tytoniowego”	42 pracowników w 2 zakładach pracy	Badaniami ankietowymi objęto 35 osób w zakładach pracy
7.	Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS	3547 odbiorców, w tym 1877 stanowili uczniowie	3490 odbiorców, w tym 2530 uczniów w 14 szkołach i 960 pacjentów w 7 zakładach opieki zdrowotnej
8.	„Kleszcz Mały Czy Duży-Nic Dobrego Nie Wróży,,	653 uczniów szkół gimnazjalnych i 910 uczniów szkół podstawowych	707 uczniów klas I i II szkół gimnazjalnych

Kampanie społeczne

Kampania edukacyjna „Daj szansę swojemu dziecku nie daj szansy AIDS”

której celem było zachęcenie kobiet planujących macierzyństwo i oczekujących dziecka do wykonania testu w kierunku HIV w celu ograniczenia ryzyka transmisji wirusa z matki na dziecko.

W ramach realizacji działań związanych z kampanią społeczną „Daj szansę swojemu dziecku. Nie daj szansy AIDS” koordynator powiatowy opracował wystąpienie o kontynuacji, które zostało przekazane 17 szkołom ponadgimnazjalnym, Szpitalowi Wojewódzkiemu w Łomży, Zakładowi Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Łomży oraz 10 Niepublicznym Zakładom Opieki Zdrowotnej na terenie miasta i powiatu łomżyńskiego.

Ogółem w kampanii społecznej uczestniczyło 7 zakładów opieki zdrowotnej i 4 szkoły ponadgimnazjalne z liczbą uczestników 1.705 osób, w tym 366 osób stanowili pacjenci korzystający

z usług medycznych. Do istotnych zadań zrealizowanych przez PSSE należały: szkolenia dla wykładowców dla personelu medycznego, prelekcje i pogadanki dla pacjentów, sesje plakatowe, emisje filmów, organizowanie punktów informacyjnych z poradnictwem.

Reasumując podjęte działania w ramach kampanii w naszym powiecie należy stwierdzić, iż największe zainteresowanie wykazały zakłady służby zdrowia co jest zasadne z uwagi na specyfikę grupy celowanej w kampanii.

Kampania pt „Zrób test na HIV” i obchody „Światowego Dnia AIDS”

Informacje dotyczące kampanii „Zrób test na HIV” i „Światowego Dnia AIDS” zostały rozpropagowane we wszystkich szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz współpracujących z PZ zakładach służby zdrowia w powiecie łomżyńskim. Do istotnych działań podjętych w naszym środowisku należały:

- ◆ narady z przedstawicielami szkół i zakładów opieki zdrowotnej;
- ◆ przeprowadzenie wykładów z zastosowaniem prezentacji multimedialnej przez punkty informacyjne dla społeczności szkolnych;
- ◆ sesja plakatowa z rozdawnictwem materiałów edukacyjnych;
- ◆ propagowanie wiedzy z zakresu wykonania testów w kierunku HIV;
- ◆ poradnictwo i rozmowy indywidualne;
- ◆ małe formy konkursowe prowadzone przez uczniów dla uczniów.

Ogółem w kampanii pt. „Zrób test na HIV” w powiecie grodzkim uczestniczyło 974 uczniów z 3 szkół ponadgimnazjalnych. Zasięg pacjentów korzystających z opieki medycznej stanowił liczbę 329 osób z 6 zakładów opieki zdrowotnej.

Obchody „Światowego Dnia AIDS”

Działania inicjowane przez PIS, prowadzone były w 13 placówkach oświatowo-wychowawczych i 7 zakładach opieki zdrowotnej powiatu grodzkiego. Zasadnicze działania zawierały dość szeroki wachlarz form i metod realizacji celów i założeń Światowego Dnia AIDS.

Do najważniejszych z nich należały:

- wykłady dla ponad 130 odbiorców – karda pedagogiczna, personel medyczny, pacjenci oraz młodzież szkół ponadgimnazjalnych;
- 2 szkolenia dla 21 pacjentów w 1 zakładzie opieki zdrowotnej;
- 16 prelekcji, w których udział wzięło około 870 odbiorców – młodzież szkolna, rodzice, pacjenci;
- pogadanki, rozmowy oraz instruktaże przeprowadzono dla około 1700 osób, byli to: uczniowie, rodzice, pacjenci i ich rodziny;

- 4 konkursy odbyły się dla 330 uczniów;

W obchodach Światowego Dnia AIDS uczestniczyło ogółem 1.587 uczniów ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. W 7 zakładach opieki zdrowotnej zasięg oddziaływań stanowił liczbę 286 pacjentów.

Profilaktyka nadwagi i otyłości

Jak wskazują wyniki badań prowadzonych przez Instytut Żywności i Żywienia w Warszawie, ponad 50% osób dorosłych cierpi na nadwagę bądź otyłość. Problemy z wagą w coraz większym stopniu dotyczą także dzieci i młodzież - wystąpiły one u 13,3% młodzieży w wieku 13-15 lat i mają tendencję wzrostową. Równie alarmujące są dane dotyczące aktywności fizycznej - zaledwie 30% młodzieży uprawia aktywność ruchową w czasie wolnym od zajęć, co przyczynia się do pogorszenia jej sprawności fizycznej. Tymczasem nadmierna masa ciała lub w połączeniu ze znikomą aktywnością fizyczną stanowią czynnik ryzyka przewlekłych chorób niezakaźnych (chorób układu krążenia, cukrzycy typu II, kamicy żółciowej, niektórych nowotworów, schorzeń układu kostno-stawowego). Dlatego zapobieganie nadwadze, otyłości i przewlekłym chorobom niezakaźnym stało się obecnie priorytetem na poziomie Unii Europejskiej.

Program edukacyjny promujący zdrowe odżywianie się i aktywność fizyczną pn. „Trzymaj Formę!”

W 2011 roku realizowana była V edycja tego ogólnopolskiego programu, którego celem jest motywowanie do zmiany nawyków żywieniowych poprzez racjonalizację żywienia i ograniczenie spożycia produktów powodujących przyrost masy ciała, przy jednoczesnym zwiększeniu aktywności fizycznej.

Treści programowe przeznaczone są dla uczniów klas V-VI szkół podstawowych oraz młodzieży

kl. I-III szkół gimnazjalnych i realizowane były w oparciu o autorski projekt stworzony przez placówkę (nauczycieli, uczniów i inne zainteresowane osoby). Przykładowe tytuły projektów to: „W zdrowym ciele zdrowy duch”, „Rodzino- trzymaj Formę” etc.

Działania na terenie szkół polegały nie tylko na przekazywaniu wiedzy, ale przede wszystkim służyły nabywaniu umiejętności, wykonywaniu ćwiczeń i wprowadzaniu zmian w funkcjonowaniu szkoły, stołówki czy sklepiku szkolnego. Odbywały się głównie na lekcjach biologii, przyrody, wychowania fizycznego, informatyki oraz na godzinach wychowawczych. Część zajęć realizowano w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych.

Podczas realizacji programu uczniowie pogłębiali wiedzę dotyczącą zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej, obliczali swoje BMI, poznali znakowanie produktów żywnościowych, układali wiersze, malowali plakaty, wykonywali gazetki, brali udział w różnych konkursach o tematyce związanej ze zdrowym odżywianiem i aktywnością fizyczną, uczestniczyli w zawodach sportowych, brali udział w wycieczkach rowerowych, przygotowywali inscenizacje, układy gimnastyczne, rytmiczno – taneczne, organizowali akcje promujące zdrowe odżywianie.

Na terenie powiatu grodzkiego program realizowany był w 8 szkołach gimnazjalnych, co stanowiło 88,8% wszystkich gimnazjów (9) powiatu grodzkiego oraz w 3 szkołach podstawowych, co stanowiło 42,8% szkół tego typu (7). W ramach V edycji w przedsięwzięciach edukacyjno- informacyjnych uczestniczyło 1069 uczniów gimnazjalnych, 632 uczniów szkół podstawowych. W zadaniach udział wzięło 978 rodziców.

Program zyskał akceptację dyrektorów szkół i zainteresowanie koordynatorów, realizatorów, a także odbiorców. W realizacji zadań zastosowano wiele ciekawych form i metod pracy. Ogólnie program „Trzymaj Formę” był postrzegany pozytywnie i niemal wszyscy realizatorzy stwierdzili, iż oprzyrządowanie programu jest atrakcyjne i dobre, a pozostawiona otwartość i dowolność w doborze środków i metod stwarzały możliwości do kreatywności uczestników zgodnych z potrzebami w środowiskach szkolnych. Trudności w realizacji zadań zgłaszane przez koordynatorów to przede wszystkim brak funduszy na wykonanie zadań. Realizatorzy dostrzegali potrzebę kontynuacji programu w następnych latach oraz nawiązanie współpracy z samorządem lokalnym w tym zakresie.

Działaniami edukacyjnymi objęto również dzieci 5-6 letnie w Przedszkolu Publicznym Nr 14 w Łomży. Podczas festynu dla rodziców w ramach programu „Jesteśmy w Zdrowolandii” zaprezentowano zagadnienia dotyczące zdrowego stylu życia (racjonalnego odżywiania, aktywności fizycznej i uzależnień).

Profilaktyka chorób odkleszczowych

Program zapobiegania chorobom przenoszonym przez kleszcze na człowieka pn. „Kleszcz mały czy duży – nic dobrego nie wróży”.

W związku z faktem, iż na terenie województwa podlaskiego i powiatu łomżyńskiego wskaźniki zapadalności na kleszczowe zapalenie mózgu i opon mózgowo – rdzeniowych oraz na boreliozę należą do najwyższych w kraju, Państwowa Inspekcja Sanitarna w Łomży realizowała w 2011r. III edycję programu zapobiegania chorobom przenoszonym przez kleszcze na człowieka pn. „Kleszcz mały czy duży– nic dobrego nie wróży”.

Adresatami programu byli uczniowie kl. II szkół gimnazjalnych, ich rodzice i kadra pedagogiczna w uczestniczących szkołach przy czym treści programowe realizowane były również w innych klasach gimnazjów, a także w szkołach podstawowych, liceach.

Zajęcia edukacyjne z młodzieżą odbywały się na lekcjach biologii, na godzinach wychowawczych oraz podczas kół biologicznych i ekologicznych. Uczniowie poznawali zagadnienia z zakresu fizjologii i ekologii kleszczy, uczyli się rozpoznawać pajęczaki, a także nabywali umiejętności usuwania wkłutego kleszcza za pomocą dostępnych urządzeń. W trakcie realizacji programu zapoznawano również z chorobami przenoszonymi przez kleszcze oraz motywowano wszystkie uczestniczące w nim osoby do szczepień profilaktycznych. Dzięki przeprowadzonej ankietyzacji zauważono znaczący wzrost wiedzy młodzieży nt. kleszczy i świadomości związanych z nimi zagrożeń, które przekazywano także innym członkom rodziny. W realizacji programu uczestniczyło 7 gimnazjów z powiatu grodzkiego co stanowi 77,77% wszystkich gimnazjów powiatu grodzkiego (9). Działaniami objęto 707 uczniów szkół gimnazjalnych. Wyżej wymieniony program cieszył się ogromnym zainteresowaniem młodzieży gimnazjalnej oraz koordynatorów i realizatorów programu. Program jest ściśle związany z sytuacją epidemiologiczną powiatu łomżyńskiego, który to należy do zielonych płuc Polski. Należy stwierdzić, iż program był świetnie wyposażony w pomoce dydaktyczne. Do nich należały: foliogramy z danymi epidemiologicznymi województwa podlaskiego oraz pozostałych województw naszego kraju. Foliogramy pokazywały również cykl rozwojowy kleszczy. Innymi bardzo ciekawymi pomocami dydaktycznymi były repelenty p/kleszczom oraz płyty DVD. Do realizacji programu służyły również ulotki o tematyce zapobiegania chorobom odkleszczowym poprzez stosowanie szczepień ochronnych.

Zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych

Działania profilaktyczne w zakresie chorób zakaźnych na poziomie promocji zdrowia prowadzą się do zwiększania świadomości społeczeństwa nt. etiologii tych chorób oraz sposobów zapobiegania ich rozprzestrzenianiu się.

Profilaktyka grypy sezonowej, A/H1N1 oraz powikłań pogrypowych

Celem podejmowanych inicjatyw było zmniejszenie liczby zachorowań na grype sezonową i A/H1N1 poprzez podniesienie poziomu wiedzy nt. zasad higieny oraz znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, a także propagowanie zaleceń dotyczących zdrowego stylu życia i postępowania w przypadku zachorowania.

Przedsięwzięcia zrealizowano w 16 placówkach oświatowo-wychowawczych i 10 zakładach opieki zdrowotnej. Działaniami edukacyjnymi objęto:

- dzieci i młodzież z placówek oświatowych oraz placówek wypoczynku, ich rodziców i opiekunów, 6.101 osób;
- personel i pacjentów zakładów opieki zdrowotnej- 1071osób;
- ogół społeczeństwa

Profilaktyka chorób wywołanych przez meningokoki

Zakażenia meningokokowe wywoływane są przez bakterie, które mogą spowodować zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych, a także sepsę. Dochodzi do nich drogą kropelkową oraz przez kontakt bezpośredni, dlatego podstawą działań profilaktycznych jest uwrażliwienie społeczeństwa na problem, informowanie o sposobach minimalizowania ryzyka zakażenia oraz utrwalanie podstawowych zasad higieny.

W tym celu rozpropagowano informacje o kampanii „Nie! Dla meningokoków” do placówek oświatowo- wychowawczych i zakładów opieki zdrowotnej, prowadzono prelekcje dla uczniów w szkołach oraz poradnictwo dla zainteresowanych osób, a także rozdysponowano ulotki i plakaty informacyjne w 18 placówkach szkolnych i na wypoczynku dzieci i młodzieży dla około 1000 odbiorców.

Głównymi formami dotarcia były pogadanki i prelekcje dla uczniów, spotkania z rodzicami oraz dystrybucja materiałów edukacyjnych i plakatów do szkół i zakładów opieki zdrowotnej. Równocześnie prowadzono analizę sytuacji epidemiologicznej w zakresie zachorowalności na grypę i infekcje grypopodobne poprzez monitoring frekwencji uczniów w placówkach oświatowych.

Do ogółu społeczeństwa kierowano informacje oraz spoty informacyjne zamieszczane w mediach lokalnych, na stronach internetowych Państwowej Inspekcji Sanitarnej i popularnych portalach. Działaniami objęto blisko 10 tysięcy osób.

W prowadzonych działaniach pion promocji zdrowia wspierały działy higieny dzieci i młodzieży oraz epidemiologii, Kuratorium Oświaty w Białymstoku – Oddział w Łomży, władze i instytucje lokalne, pielęgniarki środowiska szkolnego oraz lokalne media:

- TVN4– 5- krotne udzielenie informacji przez rzecznika medialnego nt. epidemiologii grypy w powiecie łomżyńskim;
- Radio RFM MAX- 4-krotne udzielenie wywiadu przez rzecznika medialnego;
- Gazeta Współczesna- udzielono 4-krotnej informacji telefonicznej przez kierownika Sekcji Epidemiologii;

Światowy Dzień Zdrowia ph. „Odporność na Antybiotyki” 7 kwietnia 2011

Celem kampanii było: upowszechnianie wiedzy związanej z nadużywaniem i nieracjonalnym stosowaniem antybiotyków w leczeniu chorób na świecie.

Ostatnie statystyki wskazują, iż Polacy znajdują się na 5 miejscu pod względem spożycia antybiotyków w Europie, a konsumpcja leków z tej grupy stale rośnie. "Nadużywanie i nieracjonalne stosowanie antybiotyków grozi pojawieniem się w bakteriach mutacji, które prowadzą do rozwoju ich oporności na antybiotyki. To między innymi dlatego polscy lekarze coraz częściej znajdują się w sytuacji, w której nie mają czym leczyć pacjentów z ciężkimi zakażeniami" /dr Paweł Grzesiowski Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego w Warszawie/ Wzrost oporności na antybiotyki grozi erą przedantybiotykową, gdy ludzie będą umierali na zwykłe zapalenie płuc, bo nie będzie ich czym leczyć, a organizm

pozbawiony naturalnej odporności nie będzie mógł się bronić. Z powodu lekoopornych bakterii w Polsce umiera rocznie około 20 - 30 tysięcy osób. Zgodnie z szacunkami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), co roku z powodu chorób zakaźnych umiera na świecie ponad 15 mln ludzi, a w niektórych krajach oporność bakterii na antybiotyki przybrała rozmiary epidemii "...lekarze w szpitalach i przychodniach na całym świecie stopniowo przegrywają bitwę z infekcjami wywołanymi przez bakterie odporne na działanie antybiotyków - z chorobami takimi jak gronkowcowe zakażenie gardła, zapalenie płuc, paciorkowcowe zakażenie gardła, gruźlica, dyzenteria i inne, których leczenie jest coraz droższe i coraz trudniejsze - o ile w ogóle możliwe." Niegdyś Pasteur doszedł do wniosku, że na odporność na zarazki ma wpływ niezliczona mnogość czynników obejmująca higienę żywienia, jakość spożywanych pokarmów, stres, dziedziczność, środowisko i stan psychiczny. /Fragmenty książki "Ominąć antybiotyki" - Michael A Schmidt/. Zdaniem Waltera Gilberta, profesora Harvardu i laureata nagrody Nobla: "zbliża się czas, gdy 80 -90% wszystkich infekcji będzie opornych na leczenie znanymi nam antybiotykami".

W powiecie grodzkim działania informacyjno-edukacyjne skierowano do:

- ❖ młodzieży szkolnej oraz ich rodziców i opiekunów, nauczycieli, pedagogów
- ❖ personelu i pacjentów zakładów opieki zdrowotnej;
- ❖ ogółu społeczeństwa.

Prowadzono je formami podającymi (prelekcje, pogadanki, wykłady),

- ❖ organizowano punkty informacyjne,
- ❖ konkursy, ekspozycje form wizualnych,
- ❖ emisje filmów edukacyjnych, rozdawnictwo materiałów edukacyjnych oraz imprezy w środowisku szkolnym i lokalnym
- ❖ „Sprzątanie Świata”, biegi po zdrowie, rajdy rowerowe,

Działaniami edukacyjnym objęto 3330 uczniów w 25 placówkach oświatowo-wychowawczych powiatu grodzkiego oraz 708 pacjentów korzystających z opieki medycznej w 10 zakładach opieki zdrowotnej. Światowy Dzień Zdrowia wraz z Hasłem na rok 2011 został nagłośniony w Radio Eska i w Gazecie Współczesnej podczas wywiadu przeprowadzonego z rzecznikiem medialnym PPIS w Łomży.

Europejski Tydzień Szczepień

Europejski Tydzień Szczepień to inicjatywa Światowej Organizacji Zdrowia, której celem jest zwiększenie świadomości zdrowotnej społeczeństwa poprzez propagowanie szczepień ochronnych jako najskuteczniejszej formy zapobiegania chorobom.

Zadania w zakresie interwencji nieprogramowej Europejski Tydzień Szczepień Polsce pt. „Wspólne działania wobec wspólnych zagrożeń” zrealizowane zostały w 10 zakładach opieki zdrowotnej powiatu grodzkiego.

Ogółem działaniami edukacyjno -informacyjnymi w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia objęto około 945 osób, których stanowili przede wszystkim pacjenci korzystający z usług medycznych w zakładach opieki zdrowotnej. W trakcie realizacji zadań Promocja Zdrowia współpracowała z Sekcją Epidemiologii, skąd mogliśmy uzyskać pomoc merytoryczną i ulotki na temat nieobowiązkowych szczepień ochronnych.

Skutki zdrowotne wynikające z nadmiernego promieniowania ultrafioletowego

W roku 2009 Międzynarodowa Agencja Badania Raka zakwalifikowała użycie solarium do grupy czynników rakotwórczych najwyższego ryzyka (podobnie jak tytoń, wirusowe zapalenie wątroby i azbest). Zagrożenie wystąpienia raka skóry wzrasta aż o 75%,gdy z łóżek w solariach korzystają osoby poniżej 30 roku życia. Dlatego głównie do młodzieży szkolnej skierowano akcję informacyjną na temat zagrożeń wynikających z nadmiernej ekspozycji na promienie UV zarówno sztuczne (solaria), jak i naturalne (kąpiele słoneczne). W roku 2011:

- Poinformowano szkoły wszystkich typów o kontynuacji zadań edukacyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych;
- Dokonano dystrybucji materiałów edukacyjnych dla 15 szkół z ogólną liczbą odbiorców 1680;
- 6 placówkom udzielono poradnictwa i instruktażu;

Profilaktyka uzależnień : Dopalacze

W ostatnich 2 latach na skutek częstych doniesień prasowych o powikłaniach zdrowotnych, a także przypadkach śmierci osób używających dopalaczy, szczególne znaczenie miały działania służące zaznajamianiu młodych ludzi z konsekwencjami stosowania substancji psychoaktywnych, a w konsekwencji ograniczeniu ich konsumpcji. Akcja informacyjno-edukacyjna skierowana została głównie do placówek oświatowych, w których obserwowano wzrost popularności preparatów wpływających na zdolność przyswajania nowych informacji, a tym samym wyniki w nauce oraz poprawiających koncentrację i samopoczucie. Prowadzono wykłady, prelekcje i pogadanki tematyczne dla młodzieży i rodziców, rozdawnictwo materiałów edukacyjnych oraz ekspozycje form wizualnych (plakatów ph. „STOP dopalaczom”). Działania te poprzedzone zostały szkoleniami, w których uczestniczyli pracownicy oświaty min. pielęgniarki środowiska szkolnego, dyrektorzy szkół, nauczyciele, pedagodzy, psychologzy, a także przedstawiciele policji i starostwa powiatowego.

W ramach podejmowanych przedsięwzięć partnerami byli:

- przedstawiciele Kuratorium Oświaty i Wychowania w Białymstoku Oddział w Łomży;
- Sekcja HŻŻiPU PSSE w Łomży i WSSE w Białymstoku;
- Lokalne mass media (radio Nadzieja i Eska w Łomży);
- Caritas Diecezji Łomżyńskiej;

Zasadnicze działania to:

- zorganizowanie i przeprowadzenie 10 szkoleń dla 941 odbiorców, tj. młodzieży, rodziców i kadry pedagogicznej w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych powiatu łomżyńskiego;
- dokonano dystrybucji 10 płyt informacyjno- edukacyjnych pt. „Stop dopalaczom” oraz 2.900 szt. ulotek pt. „Dopalacze- nowe zagrożenia” w placówkach szkolnych oraz 80 ulotek w Ośrodku Wypoczynkowym w Ptakach k/Nowogrodu;
- przeprowadzono 1 pogadankę i 2 prelekcje pt. Nasze dzieci i zagrożenia związane z dopalaczami dla 101 osób- w trakcie 3 turnusów na wypoczynku młodzieży w Ptakach k/Nowogrodu (w ramach Letniej Szkoły Bezpieczeństwa);
- każdorazowo przekazywano placówkom prezentację multimedialną pt. „Dopalacze- nowe zagrożenia” przygotowana przez WSSE w Białymstoku, do wykorzystania w miarę potrzeb.

Promocja bezpiecznych zachowań (dzieci i młodzieży oraz dorosłych) „Zimowa i Letnia Szkoła Bezpieczeństwa 2011”

Akcja bezpieczne ferie to cykliczne profilaktyczno-edukacyjne działanie policji, Państwowej Inspekcji Sanitarnej i innych jednostek zaangażowanych w ochronę zdrowia publicznego. Skierowana jest do dzieci i młodzieży przebywającej w placówkach wypoczynku zimowego i letniego. Podejmowane inicjatywy profilaktyczne służą zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku oraz uświadomieniu młodym ludziom zagrożeń wynikających z niewłaściwych zachowań zdrowotnych.

Celem działań podejmowanych w ramach akcji „Bezpieczne wakacje” w 2011r. było uświadomienie dzieciom i młodzieży wpływu niewłaściwego stylu życia na zdrowie. Przeprowadzone zajęcia służyły wyposażeniu uczestników wypoczynku w wiedzę nt.

profilaktyki chorób, znaczenia aktywności fizycznej i higieny osobistej, wskazywaniu sposobów bezpiecznego spędzania czasu wolnego, uświadamianiu wpływu substancji psychoaktywnych na zdrowie oraz kształtowaniu postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych. Zajęciom edukacyjno – informacyjnym towarzyszyły emisje filmów oraz rozdawnictwo ulotek, broszur.

Działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży zrealizowane zostały przez pracowników Promocji Zdrowia, Sekcji HŻŻiPU i HDM przy dobrej współpracy Komendy Miejskiej Policji w Łomży. Zasadnicze przedsięwzięcia dotyczyły edukacji w zakresie bezpiecznego wypoczynku dzieci dla grupy 165 uczestników przebywających na zimowiskach i 150 dzieci podczas kolonii letnich zorganizowanych w Centrum Katolickim w Łomży, w parafii pw. Świętego Michała Archanioła w Łomży oraz w Środowiskowym Hufcu Pracy w Łomży. Do prowadzonych zajęć edukacyjnych należały: konkursy, prelekcje, zgadywanki, wiersze i piosenki o zdrowiu oraz sesje plakatowe z rozdawnictwem materiałów edukacyjnych. Tematyka dotyczyła racjonalnego żywienia, higieny osobistej, chorób odkleszczowych, odporności na antybiotyki, profilaktyki próchnicy zębów, meningokoków, nikotynizmu i problemu dopalaczy, bezpieczeństwa dzieci w domu bez rodziców, wśród obcych, na ulicy i jezdni, w lesie, nad wodą etc. Współpraca z organizatorami wypoczynku letniego układała się bardzo dobrze.

PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI

Działania z zakresu Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej realizowane były w 2011 roku zgodnie z planem, aktualną sytuacją epidemiologiczną w województwie i powiecie, według ujednoliconych standardów i procedur. Duży nacisk kładziono na uzyskanie szerokiego zasięgu oddziaływań profilaktycznych, w związku z czym stosowano różnorodne kanały dotarcia do adresatów działań. Nawiązywano i podtrzymywano dotychczasową współpracę z władzami samorządowymi, instytucjami i organizacjami w środowisku lokalnym, Dążono do zwiększenia kompetencji zawodowych pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez organizowanie szkoleń oraz utrzymania wysokiego poziomu merytorycznego realizowanych działań w ramach współpracy z placówkami i instytucjami.

Współdziałanie z jednostkami realizującymi programy edukacyjne, dążenie do zawiązania lokalnej koalicji i nagłaśnianie działań i osiągnięć w mediach lokalnych.

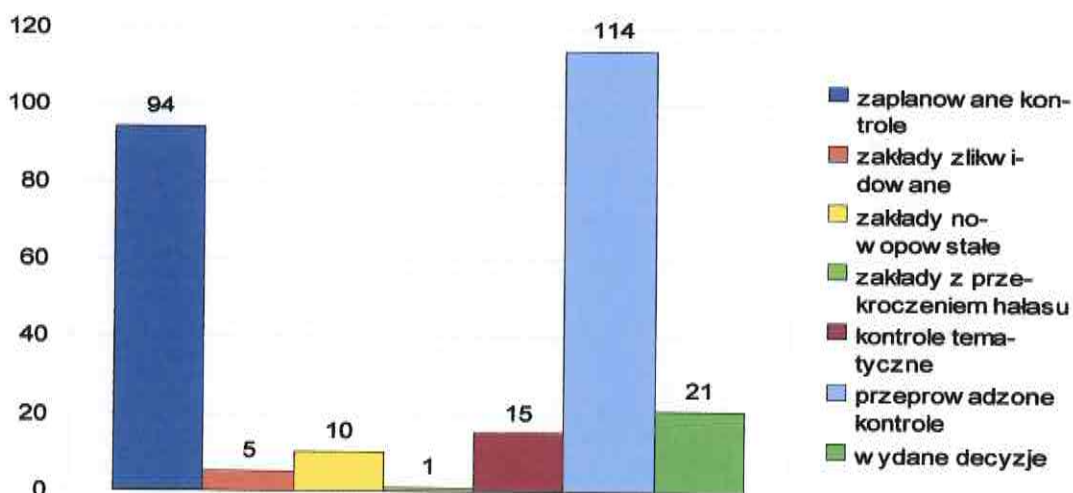
Z analizy na podstawie wizytacji oraz sprawozdań za 2011 rok wynika, że placówki oświatowo-wychowawcze w większości zagadnienia w aspekcie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia realizowały prawidłowo. W dalszym ciągu występował brak funduszy na działalność w zakresie promocji zdrowia. Dostrzega się także coraz większe zaangażowanie w działalność profilaktyczną personelu medycznego z NZOZ i ZPOZ w powiecie grodzkim. Działania zawarte w wytycznych dla w/w zakładów były realizowane we wszystkich placówkach. Placówki nauczania i wychowania pozyskiwały fundusze od samorządu lokalnego (Urząd Miasta w Łomży), rzadziej w kosztach partycypowały Rady Rodziców i prywatni darczyńcy.

Analizując działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia można stwierdzić, iż wszystkie przedsięwzięcia zostały zrealizowane zgodnie z planem. Programy edukacyjne ogólnokrajowe i akcje miały szeroki zasięg społeczny. Podstawowe zabezpieczenie oprzyrządowania i pomoce edukacyjne sprzyjały wdrażaniu programów i wykonaniu zadań. Stanowiły one również bodziec zachęcający dla dyrektorów szkół w wyrażaniu zgody na kontynuację programów. Wzrosła świadomość dyrektorów szkół, kadry pedagogicznej, a także rodziców o potrzebie długofalowych działań prozdrowotnych. W całokształcie przedsięwzięć zdrowotnych widzielibyśmy większe zainteresowanie i zaangażowanie samorządowych władz lokalnych, zwłaszcza czynienie starań we właściwym wyasygnowaniu środków na działalność prozdrowotną w szkołach. Wydaje się, iż prezentowanie ciekawych działań w środowisku lokalnym z udziałem przedstawicieli ważnych podmiotów może być cenne z uwagi na wymianę doświadczeń z innymi instytucjami w działaniach na rzecz poprawy naszego zdrowia.

W roku 2011 pion promocji zdrowia PSSE w Łomży przeprowadził 18 wizytacji w zakresie oceny programów edukacyjnych w placówkach nauczania i wychowania.

HIGIENA PRACY

W roku 2011 roku zaplanowano wykonanie 94 kontroli w zakładach pracy. 5 zakładów zlikwidowano, bez planu skontrolowano 10 zakładów nowopowstałych, oraz 1 zakład z przekroczeniami hałasu. Przeprowadzono 15 kontroli tematycznych dotyczących środków biobójczych, substancji i preparatów chemicznych. W sumie przeprowadzono 114 kontroli w 108 zakładach pracy. Wydano 21 decyzji w tym 10 decyzji merytorycznych i 11 decyzji płatniczych.

Wykres 6. Dane dotyczące działalności kontrolnej Higienu Pracy w 2011 roku.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

- ❖ przekroczono wskaźnik NDN w zakładzie produkcyjnym (rolno - spożywcym) – hałas dla 3 osób,
- ❖ brak monitoringu zagrożeń badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy w 8 zakładach,
- ❖ brak pozwolenia na handel produktami biobójczymi w 1 zakładzie,
- ❖ zniszczone ściany i sufity w sklepie chemicznym w 1 zakładzie,
- ❖ brak oznakowania w j. polskim na opakowaniach produktów chemicznych w 1 zakładzie.

W w/w okresie sprawozdawczym ograniczono zagrożenie w zakresie:

- ❖ obniżono wskaźnik NDN w zakładzie produkcyjnym (rolno - spożywcym) – hałas dla 3 osób,
- ❖ zapoznano pracowników z treścią kart charakterystyk w 1 zakładzie,
- ❖ przeprowadzono badania i pomiary na stanowiskach pracy w 9 zakładach .
- ❖ zapewniono karty charakterystyk niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych w 2 zakładach.

Porównując lata poprzednie, daje się zauważyć, iż właściciele firm mają większą świadomość obowiązujących przepisów prawnych, o czym świadczy znacznie zmniejszona liczba wydanych decyzji merytorycznych w stosunku do roku poprzedniego z 22 do 10.

Choroby zawodowe:

W 2011r. na podstawie danych zawartych w orzeczeniach lekarskich, wydawanych przez jednostki służby zdrowia uprawnionych do rozpoznawania chorób zawodowych oraz analizy oceny narażenia zawodowego pracowników, zgłoszono 2 choroby zawodowe, wydano: 1 decyzję negatywną z powodu braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej u nauczyciela (wysiłek głosowy). Druga jest w trakcie rozpatrywania. W 2011r. nie wydano decyzji pozytywnych (w 2010r. - 1 decyzja pozytywna- nadmierny wysiłek głosowy u nauczyciela, 3 decyzje negatywne z powodu braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej- wysiłek głosowy u nauczycieli).

1. Bieżący nadzór sanitarny nad warunkami środowiska pracy w zakładach pracy.

Liczba zakładów w ewidencji	Liczba ujętych w planie kontroli	Liczba kontrolowanych zakładów	Liczba osób zatrudnionych w zakładach	Liczba osób pracujących w poszczególnych zagrożeniach		Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba protokołów w tym z uchybieniami	Liczba decyzji		Liczba re						
				2011	2010			2011	2010		2011	2010				
2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011						
275	267	94	101	114	104	4096	3344	3196	2637	120	129	120 (8)	129 (23)	10	23	12

Nazwa czynnika	Liczba osób pracujących z danym czynnikiem											
	ogółem		0,0 - 0,1 NDS		0,1 - 0,5 NDS		0,5 - 1,0 NDS		pow. 1NDS			
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Hłas	1407	917	1176	371	151	156	73	72	24	27		
Wibracja ogólna / miejscowa	322	113	239/ 81	89/81	38/17	43/17	27/15	18/15	0	0		
Zapylenie	532	578	340	358	140	117	52	102	0	0		
Czynniki chemiczne	1569	1637	1524	1492	40	88	5	57	0	0		
Czynniki rakotwórcze	878	870	869	839			7	12	0	0		
Czynniki biologiczne	2013	1823	Grupa 2- 2013/ 1823				Grupa 3- 1186 / 937					

2. Nadzór nad prekursorami narkotyków w ramach realizacji krajowego programu przeciwdziałania narkomanii

Obrót prekursorami narkotyków w 2011r.

Liczba zakładów w ewidencji	Liczba ujętych w planie kontroli	Liczba kontrolowanych zakładów z prek. Kat 2 i 3	Liczba osób zatrudnionych w zakładach		Liczba osób pracujących w poszczególnych zagrożeniach		Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba protokołów w tym z uchybieniami	Liczba decyzji		Liczba nakazów						
			2011	2010	2011	2010			2011	2010	2011	2010					
2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010						
5	5	2	2	3	3	69	23	52	18	3	3	3/0	3/0	0	0	0	0

Na terenie powiatu grodzkiego nie prowadzą działalności producenci, importerzy i eksporterzy prekursorów narkotyków. W w/w tabeli ujęto tylko dystrybutorów.

3. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w związku z wejściem w życie rozporządzenia REACH w celu zapewnienia swobodnego przepływu substancji chemicznych w ich postaci własnej lub jako składniki preparatów i w wyrobach

Podmioty stosujące substancje i preparaty chemiczne

Liczba zakładów w ewidencji	Liczba ujętych w planie kontroli	Liczba skontrolowanych zakładów z prek. Kat.2 i 3	Liczba osób zatrudnionych w zakładach	Liczba osób pracujących w poszczególnych zagrożeniach	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba protokolów w tym z uchybieniami	Liczba decyzji		Liczba nakazów					
							2010	2011	2010	2011	2010	2011		
2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011				
141	141	87	75	75	1569	2539	599	1579	75	75	2011	2010	2011	2010
									75/0	75/4	0	4	0	6

W tym podmioty wprowadzające do obrotu (dystrybutorzy) substancje i preparaty chemiczne.

Liczba zakładów w ewidencji	Liczba ujętych w planie kontroli	Liczba skontrolowanych zakładów z prek. Kat.2 i 3	Liczba osób zatrudnionych w zakładach	Liczba osób pracujących w poszczególnych zagrożeniach	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba protokolów w tym z uchybieniami	Liczba decyzji		Liczba nakazów					
							2010	2011	2010	2011	2010	2011		
2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011				
35	35	16	15	28	475	116	333	70	28	24	2011	2010	2011	2010
									28/2	24/0	2	0	2	0

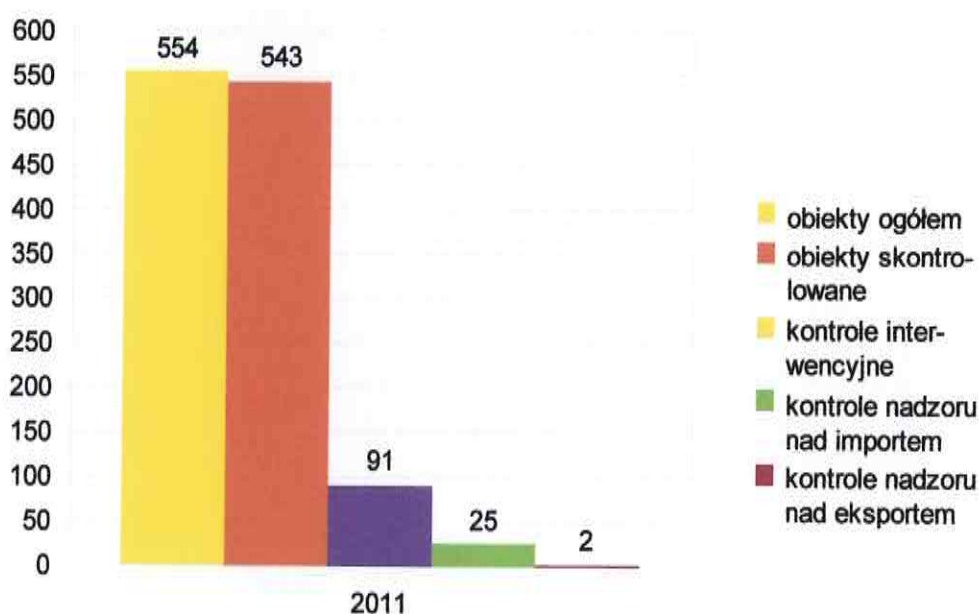
4. Nadzór nad realizacją obowiązków wynikających z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 01.12.2004 w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagenym w środowisku pracy.

Liczba zakładów w ewidencji	Liczba ujętych w planie kontroli	Liczba skontrolowanych zakładów z prek. Kat.2 i 3	Liczba osób zatrudnionych w zakładach	Liczba osób pracujących w poszczególnych zagrożeniach	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba protokolów w tym z uchybieniami	Liczba decyzji		Liczba nakazów					
							2010	2011	2010	2011	2010	2011		
2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011				
46	41	39	33	46	2986	2238	1286	1279	46	41	2011	2010	2011	2010
									46/3	41/1	3	0	3	0

Nazwa czynnika rakotwórczego	Liczba osób pracujących z czynnikiem rakotwórczym									
	ogółem		0,0 - 0,1 NDS		0,1 - 0,5 NDS		0,5 - 1,0 NDS		pow. 1 NDS	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Benzen	60	82								
Azbest	7	6								
Pył drewna twardego	19	21	5	0	4	11	10	10		
Tlenek etylenu	20	20	20	20						
Promieniowanie jonizujące	124	124								
WWA	19	31	0	2						
Chromian potasu	11	26								
WZW	1073	1108								

HIGIENA ŻYWNOSCI ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

W powiecie grodzkim ilość obiektów żywności i żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w roku 2011 wynosiła 554. W roku sprawozdawczym skontrolowano 543 obiekty, przeprowadzono w nich 821 kontroli: w tym 91 kontroli interwencyjnych w związku z sygnałami obywateli oraz w ramach systemu RASFF. Po wpłynięciu stosownych wniosków od przedsiębiorców i dokonaniu inspekcji zatwierdzono 115 zakładów. W ramach nadzoru nad importem przeprowadzono 25 kontroli, podczas których dokonano oceny 55 partii środków spożywczych. Przeprowadzono także 2 kontrole w ramach nadzoru nad eksportem, podczas których dokonano oceny 2 partii środków spożywczych. Wydano 57 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych przez środki spożywcze.

Wykres 7. Dane dotyczące działalności kontrolnej Sekcji Żywności i Żywienia w 2011 roku.

Wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej posiadało 427 zakładów, system HACCP funkcjonował w 36 obiektach

W celu wyeliminowania stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości występujących w obiektach wydano 68 decyzji administracyjnych. Wystawiono 3 tytuły wykonawcze.

Za nieprzestrzeganie przepisów prawa żywnościowego nałożono 13 mandatów karnych na sumę 2200 zł. Do właścicieli i kierownictwa zakładów wystosowano 13 wystąpień. Do PPWIS w Białymstoku wystosowano 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej na przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie produkcji posiłków i dostarczanie ich do odbiorców zewnętrznych, bez jej zatwierdzenia,

Dokonano oceny stanu sanitarnego na podstawie obowiązujących arkuszy 430 obiektów, z których jeden sklep cukierniczy oceniono jako niezgodny z wymaganiami w zakresie zagadnień związanych z personelem zakładu (brak orzeczeń lekarskich),

Pozostałe grupy obiektów w wyniku przeprowadzonej rocznej oceny zaliczono do zgodnych z wymaganiami.

W stosunku do roku 2010 zmniejszył się wskaźnik obiektów złych z 0,71% do 0,23%. Biorąc pod uwagę grupy obiektów przedstawia się to następująco:

Lp.	Grupa obiektów	% obiektów, które oceniono jako niezgodne z wymaganiami	
		2010r.	2011r.
1.	Sklepy spożywcze	1,1%	0,23%
2.	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	2,56%	0 %
3.	Kioski spożywcze	0 %	0 %
4.	Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	0 %	0 %
5.	Piekarnie	0 %	0 %
6.	Wytwórnice lodów	0 %	0 %
7.	Automaty do lodów	0 %	0 %
8.	Ciastkarnie	0 %	0 %
9.	Przetwórnice owocowo- warzywne	0 %	0 %
10.	Browary	0 %	0 %
11.	Wytwórnice koncentratów spożywczych	0 %	0 %
12.	Wytwórnice majonezu i musztardy	0 %	0 %
13.	Inne wytwórnice żywności	0 %	0 %
14.	Magazyny hurtowe	0 %	0 %
15.	Obiekty ruchome i tymczasowe	0 %	0 %
16.	Środki transportu żywności	0 %	0 %
17.	Inne obiekty obrotu żywnością	0 %	0 %
18.	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	0 %	0%

Wskaźnik obiektów „złych” ocenionych na podstawie arkuszy klasyfikacyjnych w latach 2006-2011

Lp	Grupa obiektów	% obiektów, które oceniono jako niezgodne z wymaganiami					
		2006	2007	2008	2009	2010	2011
1.	Zakłady obrotu	1,32	0	0,47	0,68	1,1	2,23
2.	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	2,85	0	2,1	7,4	2,56	0

Jakość zdrowotna środków spożywczych, wyrobów i materiałów do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków

Obiekty żywności i żywienia	2011		2010		2009		2008		2007		2006	
	Razem		Razem		Razem		Razem		Razem		Razem	
	pobran e	w tym kwest.	pobrane	w tym kwest.	pobran e	w tym kwest.	pobrane	w tym kwest.	pobrane	w tym kwest.	pobrane	w tym kwest.
SUMA	204	3	198	6	209	6	223	4	285	11	234	1

Ogółem w 2011 roku do badań laboratoryjnych pobrano **204 próbki środków spożywczych**. Ich jakość zdrowotną przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj obiektu	Próbki żywności		Próbki radiologiczne		Razem	
	pobrane	w tym kwest.	pobrane	w tym kwest.	pobrane	w tym kwest.
Obiekty produkcji żywności						
Wytwórnice lodów	5	-	-	-	5	-
Automaty do lodów	2	-	-	-	2	-
Piekarnie	4	-	-	-	4	-
Ciastkarnie	20	-	-	-	20	-
Wytwórnice koncentratów	7	-	-	-	7	-
Wytwórnice octu, majonezu i musztardy	5	-	-	-	5	-
Inne wytwórnice żywności	-	-	-	-	-	-
Zakłady garmazeryjne	-	-	-	-	-	-
Razem	43	-	-	-	43	-
Obiekty obrotu żywnością						
Sklepy spożywcze	118	2	11	-	129	2
Magazyny hurtowe	24	1	1	-	25	1
Kioski	-	-	1	-	1	-
Inne obiekty obrotu żywnością	2	-	-	-	2	-
Razem	144	3	13	-	157	3
Obiekty żywienia zbiorowego						
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	4	-	-	-	4	-
SUMA	191	3	13	-	204	3

Pobrane próbki dotyczyły następujących grup środków spożywczych:

- w obiektach produkcji żywności:

√ lody z udziałem mleka, lody z automatu, ciasta z kremem poddanym i nie poddanym obróbce termicznej, pieczywo, mąka, przyprawy, majonezy, produkty jajeczne.

- w obiektach obrotu żywnością:

√ Owoce, warzywa, mięso świeże, wędliny, inne produkty mięsne, mięso surowe drobiowe, podroby drobiowe, wędliny drobiowe, jaja i produkty jajeczne, przetwory rybne, owoce morza, mleko i przetwory mleczne, sery, masła, ziarna zbóż i przetwory zbożowo-mączne, ciasta z kremem poddanym i nie poddanym obróbce termicznej, galanteria ciastkarska, wyroby cukiernicze, margaryny, mieszaniny tłuszczów, koncentraty spożywcze - desery, wyroby garmazeryjne i kulinarne (mięsne-schlodzone), środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego dla niemowląt i małych dzieci, suplementy diety, zioła, przyprawy,

- w obiektach żywienia zbiorowego:

√ warzywa, wyroby garmazeryjne i kulinarne- frytki.

Próbki środków spożywczych badano w kierunku – zanieczyszczeń mikrobiologicznych, substancji dodatkowych, zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych, obecności mykotoksyn, metali ciężkich, pozostałości pestycydów, napromieniania. Ponadto próbki poddawane były ocenie organoleptycznej i ocenie znakowania.

Zakwestionowano 3 próbki środków spożywczych, w tym:

√ 1 próbkę krajową: sery twarogowe.

Odbyło się posiedzenie zespołu ds. RASFF z udziałem przedstawiciela IW. Wystosowano

pismo do właściwego miejscowo Inspektora Weterynaryjnego nadzorującego producenta oraz wystąpienie do zakładu z którego pobrano próbkę.

✓ **2 próbki krajowe: sery inne typu oscypek.**

Odbyło się posiedzenie zespołu ds. RASFF z udziałem przedstawiciela IW. Wystosowano pismo do właściwego miejscowo Inspektora Weterynaryjnego nadzorującego producenta oraz wystąpienie do zakładu z którego pobrano próbkę.

Celem określenia skuteczności mycia i dezynfekcji naczyń, sprzętu i rąk pracowników w zakładach żywienia i żywności do badań laboratoryjnych pobrano **11 próbek sanitarnych**, które odpowiadały obowiązującym wymaganiom mikrobiologicznym.

W ramach bieżącego nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością zbadano **8 próbek** celem określenia cech organoleptycznych, migracji bisfenolu A, migracji ołowiu i kadmu, migracji formaldehydu i pierwszorzędowych amin aromatycznych. W zbadanych parametrach próbki odpowiadały obowiązującym wymaganiom.

W ramach nadzoru nad kosmetykami skontrolowano 17 obiektów przeprowadzając 64 kontrole, w tym; 39 kontroli interwencyjnych, w związku z powiadomieniami w ramach systemu Rapex.

Na kontroli oceniono oznakowanie 17 partii opakowań jednostkowych kosmetyków (niekwestionowane).

Do badań laboratoryjnych pobrano **14 próbek krajowych kosmetyków** w tym 7 celem określenia jakości mikrobiologicznej i 7 celem określenia cech fizykochemicznych. W zbadanych parametrach próbki odpowiadały obowiązującym wymaganiom.

Ocena stanu sanitarno-technicznego oraz sposobu i jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 36 zakładów, 35 oceniono w oparciu o arkusz oceny stanu sanitarnego zakładu żywienia zbiorowego jako zgodne z wymaganiami. W w/w obiektach przeprowadzono 48 kontroli sporządzając protokoły kontroli sanitarnej.

Uchybienia stwierdzono w 3 obiektach, dotyczyły one:

- złego stanu i kondycji technicznej ścian i sufitów – 3 zakłady;
- złego stanu i kondycji technicznej posadzek – 2 zakłady
- złego stanu sanitarno-technicznego regałów – 2 zakłady
- złego stanu sanitarno-technicznego wyparzacza do naczyń – 1 zakład
- niesprawnej wentylacji w pomieszczeniach produkcji żywności – 1 zakład
- brak zapisów świadczących o wdrożeniu i przestrzeganiu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP) w zakresie konserwacji maszyn i urządzeń – 1 zakład.

Wydano 7 decyzji administracyjnych, w tym 3 przedłużające wykonanie decyzji z lat ubiegłych.

W części placówek zalecenia wykonano, co potwierdziły kontrole sprawdzające, a w niektórych postępowanie administracyjne jest w toku

Ocenię poddano sposób żywienia w 36 obiektach:

a) laboratoryjnie w oparciu o jadłospis i 10-dniowe zużycie surowców – oceny dokonano w 6 zakładach.

Po dokonaniu oceny teoretycznej, żywienie we wszystkich placówkach uznano za nieprawidłowe.

Zestawienia dekadowe zakwestionowano ze względu na: za nieprawidłową wartość energetyczną, niewłaściwą podaż białka i białka zwierzęcego oraz tłuszczów,

węglowodanów, wapnia, żelaza, wit. A, wit. B1, wit. B2, wit. C, a także % udział energii pochodzącej z tłuszczu.

b) na kontroli w oparciu o jadłospis dekadowy oceniono 32 jadłospisy.

Jadłospisy ocenione w czasie kontroli nie wykazywały większych nieprawidłowości w stosunku do zasad racjonalnego żywienia. Analizując jadłospisy w dwóch placówkach (stołówka szkolna i stołówka przedszkolna) stwierdzono drobne niedociągnięcia w planowaniu żywienia. Przeprowadzono rozmowę z kierownictwem placówki i osobą odpowiedzialną za planowanie żywienia, udzielono instruktażu z zasad racjonalnego żywienia dzieci i młodzieży.

Do kierownictwa 6 placówek, w których stwierdzono nieprawidłowości w jakości żywienia wystosowano wystąpienia zobowiązujące do podjęcia działań celem poprawy. Ponadto do badań laboratoryjnych pobrano 13 próbek posiłków – w tym 9 próbek całodziennego żywienia (w 3 placówkach) oraz 4 próbki obiadów (w 2 placówkach).

Próbki całodziennego żywienia zakwestionowano ze względu na:

- niewłaściwy procentowy rozkład energii na poszczególne posiłki – 5 próbek
- nieprawidłową podaż wapnia – 6 próbek
- nieprawidłową podaż żelaza – 9 próbek
- nieprawidłową podaż soli kuchennej – 9 próbek

Natomiast 4 próbki obiadu zakwestionowano ze względu na:

- nieprawidłowy udział energii z tłuszczu – 2 próbki
- nieprawidłową podaż soli kuchennej – 4 próbki

Wystosowano 2 wystąpienia do kierownictwa placówek z których pobrane były próbki posiłków.

Ponadto w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad zakładami żywności i żywienia w 2011r. dokonano kontroli w zakresie:

1. stosowania substancji dodatkowych w zakładach żywności i żywienia

Kontrolą objęto 12 zakładów produkcyjnych (ciastkarnie, piekarnie, wytwórnie majonezu i musztardy, sklepy spożywcze). Ogółem oceniono 86 partii substancji dodatkowych.

Nie zanotowano uchybień dotyczących ich stosowania. Dodawane są one w ilościach zgodnych z deklaracją producenta, wg procedur dobrej praktyki produkcyjnej, przechowywane właściwie. Na opakowaniach jednostkowych wyrobów zawierających substancje dodatkowe zamieszczone są informacje o ich obecności.

Do badań laboratoryjnych pobrano z zakładów produkcyjnych i placówek obrotu 17 próbek środków spożywczych w kierunku obecności substancji dodatkowych.

Pobrane próbki w zbadanych parametrach odpowiadały obowiązującym wymaganiom.

2. nadzoru nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz żywnością wzbogacaną

Na terenie powiatu grodzkiego jeden zakład produkuje m.in.:

- suplement diety pod nazwą OL Amar 100% olej amaratusowy,
- bezglutenowe środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego

Produkcja i sprzedaż w/w asortymentu jest niewielka i sporadyczna.

W 2011 roku w w/w zakresie przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną, podczas której dokonano oceny:

- warunków produkcji suplementów diety i bezglutenowych środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego,
- prowadzonych zapisów z zakresu GHP/GMP i HACCP,
- używanych opakowań,
- znakowania produkowanych wyrobów.

Nie stwierdzono uchybień w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

Na terenie powiatu łomżyńskiego funkcjonuje także 1 zakład produkcyjny, który produkuje między innymi żywność wzbogacaną. Są to niewielkie ilości syropów o różnych smakach, wzbogacane w witaminę C.

W w/w obiekcie przeprowadzono jedną kontrolę kompleksową podczas której m.in. oceniano prawidłowość oznakowania w/w asortymentu, nie stwierdzając uchybień.

W okresie sprawozdawczym w w/w zakresie skontrolowano również 20 obiektów sprzedaży detalicznej (sklepy spożywcze, apteki, sklepy specjalistyczne, hurtownie spożywcze, siłownię) oraz 3 zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego.

Przeprowadzono 23 kontrole, oceniono 100 partii środków spożywczych (32 partie suplementów diety, 38 partii środków spożywczych specjalnego przeznaczenia i 30 partii żywności wzbogacanej),

Nie stwierdzono uchybień w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

Ponadto w okresie sprawozdawczym przeprowadzano również kontrole w związku z powiadomieniami w ramach Systemu RASFF dotyczącymi obecności w nadzorowanych zakładach środków spożywczych z w/w grup.

Nie stwierdzono ich w obrocie (część produktów została sprzedana, natomiast część zwrócono do dostawców).

Kontrole w aptekach przeprowadzono przy współudziale pracownika Nadzoru Farmaceutycznego.

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu z w/w grup środków spożywczych pobrano 20 próbek w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych, substancji dodatkowych, oceny organoleptycznej i znakowania. Ponadto pobrano 2 próbki w kierunku zafałszowania.

Wszystkie próbki odpowiadały obowiązującym wymaganiom.

Ponadto przeprowadzone kontrole dotyczyły :

- ❖ produkcji i obrotu żywnością ekologiczną
- ❖ obrotu żywnością napromienianą
- ❖ prawidłowości znakowania środków spożywczych
- ❖ wzmożonego nadzoru sanitarnego nad zakładami produkcji i obrotu żywnością:
- ❖ nadzoru nad żywnością modyfikowaną genetycznie
- ❖ nadzór nad warunkami produkcji przetworów grzybowych a także skupem oraz wprowadzaniem do obrotu grzybów świeżych i przetworów grzybowych.
- ❖ nadzoru nad żywnością tradycyjną i regionalną:
- ❖ nadzoru nad transportem i wprowadzaniem do obrotu środków spożywczych w handlu obwoźnym w tym zwłaszcza żywności łatwopsującej się.
- ❖ nadzoru na materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością:

W roku 2011 w porównaniu do roku 2010 na terenie powiatu grodzkiego zmniejszyła się ilość obiektów ocenionych jako niezgodne z wymaganiami. Zmniejszyła się także ilość kwestionowanych próbek środków spożywczych.

Żywnienie w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego nadal nie spełnia wszystkich wymogów racjonalnego żywienia.

HIGIENA KOMUNALNA

1. 1. Ocena zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży w 2011 roku kontynuował monitoring kontrolny i przeglądowy jakości wody przeznaczonej do spożycia w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. Nr 61, poz. 417 z późn. zm).

Rozporządzenie określa częstotliwość badań, zakres analizowanych parametrów oraz ich maksymalne wartości dopuszczalne. W/w rozporządzenia od 2007r. zobowiązuje producentów wody do prowadzenia wewnętrznej kontroli jakości wody. Zgodnie z rozporządzeniem woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, substancji chemicznych w ilościach zagrażających zdrowiu oraz nie ma agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia wymagania określone w załącznikach nr 1,2,3,4 cytowanego rozporządzenia.

W celu określenia czy spożywana woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego Państwowa Inspekcja Sanitarna systematycznie dokonuje oceny zgodności z w/w wymaganiami. Załączniki nr 1 i 2 do rozporządzenia wyszczególniają parametry wymagające obowiązkowej kontroli ze względu na bezpośrednie zagrożenie zdrowotne. Natomiast załącznik nr 3 i 4 określa parametry mikrobiologiczne, chemiczne i radiologiczne nie mające bezpośredniego wpływu na zdrowie, które jednak z uwagi na możliwość ich negatywnego wpływu przy długim czasie ekspozycji powinny być stale monitorowane, a ich wartości nie powinny przekraczać dopuszczalnych wartości określonych w rozporządzeniu.

Głównym źródłem zaopatrzenia ludności miasta w wodę przeznaczoną do spożycia stanowiły zasoby wód podziemnych. Woda dla potrzeb wodociągu ujmowana była z warstw czwartorzędowych na ujęciu wody Rybaki i Podgórze. Wody ujmowane wykazywały ponadnormatywne zawartości żelaza i manganu, dlatego poddawane były procesowi uzdatnienia. Stosowane są proste metody uzdatniania wody, jak: napowietrzanie i filtracja na złożach piaskowych.

Dezynfekcję doraźną stosuje się w przypadku stwierdzenia przekroczeń najwyższych dopuszczalnych wartości parametrów mikrobiologicznych. Po przejściu przez urządzenia uzdatniające podawana jest do sieci wodociągowej. Producentem wody jest Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Łomży działające w oparciu o Ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i o zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123 poz. 858 z późn. zm). Produkcja wody w minionym roku wyniosła 7092m³/dobę.

Jakość wody uzdatnionej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży kontrolował w czterech punktach monitoringowych na sieci wodociągowej wodociągu miejskiego w Łomży.

Do badań fizykochemicznych i bakteriologicznych pobrano ogółem 29 próbek wody. Wyniki badań wykazały, że w ciągu całego roku wodociąg dostarczał wodę odpowiadającą stawianym wymogom sanitarnym. Kontrola analityczna produkowanej i dostarczanej odbiorcom wody, prowadzona była przez akredytowane laboratoria.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny ocenił kontrolę wewnętrzną prowadzoną przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji bez zastrzeżeń. Próbkę do badań pobierane były na ujęciach (12 próbek), w miejscach wprowadzania wody do sieci wodociągowej (13 próbek) i sieci (4 próbki). Zakres badań obejmował 49 parametrów. Jakość wody w 2011r. nie była kwestionowana. Należy nadmienić, iż w 2011r. nastąpiła poprawa jakości wody w porównaniu do 2010 roku, w którym to okresowo występowały przekroczenia parametrów mikrobiologicznych (ogólnej liczby mikroorganizmów) i fizykochemicznych (dot. mętności.).

1.2. Ocena ciepłej wody w instalacjach na obecność pałeczek Legionella.sp.

W 2011r. prowadzono badania w kierunku skolonizowania bakteriami Legionella sp. instalacji ciepłej wody w wytypowanych obiektach uznanych jako najbardziej zagrożone kolonizacją, takich jak: szpital i hospicjum. Do badań laboratoryjnych pobrano 7 próbek wody, z czego w 2 próbkach stwierdzono obecność pałeczek Legionella sp. co stanowiło 28,57 % badanych. Temperatura wody w instalacjach ciepłej wody ma decydujący wpływ na

rozwój bakterii Legionella sp., dlatego ważne jest przestrzeganie warunków określonych w §120 ust.2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Instalacja ciepłej wody powinna zapewnić uzyskanie w punktach czerpalnych temp. wody nie niższej niż 55° C nie wyższej niż 60 °C, przy czym instalacja ta powinna umożliwiać przeprowadzenie jej okresowej dezynfekcji termicznej przy temp. wody nie mniejszej niż 70° C. Podjęte działania interwencyjne przez jednostki odpowiedzialne poskutkowały redukcją obecności pałeczek Legionella sp.

2. Ocena jakości wody wykorzystywanej do kąpiel.

2.1. Baseny kąpielowe

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży mając na względzie bezpieczeństwo osób kąpiących się w basenach kąpielowych kontynuował nadzór nad jakością wody basenowej, pomimo braku szczegółowych regulacji prawnych, określających wymagania, jakim woda taka powinna odpowiadać, oraz sposób ich kontroli i oceny. W ramach nadzoru sanitarnego do badań laboratoryjnych pobrano 31 próbek wody z 2 basenów krytych oraz jednego odkrytego funkcjonującego w sezonie letnim. W jednym obiekcie w badanych próbkach wody stwierdzono zanieczyszczenie bakteriologiczne (gronkowce koagulazo-dodatnie) wody w nieckach. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wystosował telefonogram do administratora obiektu o konieczności podjęcia natychmiastowych działań mających na celu likwidację zagrożenia dla zdrowia kąpiących się. Po wdrożeniu działań naprawczych jakość wody uległa poprawie. Ponadto na w/w obiekcie stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły rejonu dowozu i rozładunku środków chemicznych, polegające na braku zbiornika oraz spadków do odprowadzenia ścieków. W/w usterki zostały usunięte przez zarządcę obiektu. Stan sanitariatów nie budził zastrzeżeń.

Tabela : Nadzór nad basenami kąpielowymi krytymi w 2011r.

Lp	Nazwa i adres obiektu	Liczba niecek	Liczba dodatkowych atrakcji, wymienić jakie np. jacuzzi, sauna, zjeżdżalnie...	Liczba kontroli obiektu	Ocena obiektu zgodna ze sprawozdaniem GUS za 2011r.	Liczba badań ogółem	w tym bakteriologicznych	Liczba prób kwalifikująca do podjęcia działań przez PPIS	Podjęte działania przez PPIS w przypadku nieprawidłowości (telefonogram, wystąpienie) oraz ich liczba	Stwierdzone uchybienia	Inne uwagi i wnioski
1	Basen kryty - Pływalsnia Nr 1 w Łomży, ul. Niemcewicza 17, należy do MOSiR, ul. Zjazd 18, 18-400 Łomża	3	Sucha sauna zjeżdżalnia, jacuzzi	1	dobra	12	12	0	0	0	0
2	Basen kryty - Pływalsnia Nr 2 w Łomży, ul. Wyszyńskiego 15, należy do MOSiR, ul. Zjazd 18, 18-400 Łomża	5	Sucha sauna Zjeżdżalnia, jacuzzi	1	dobra	15	15	3	1 (telefonogram i wystąpienie do MOSiR w Łomży w sprawie zanieczyszczenia bakteriologicznego) – uzyskano poprawę jakości wody.	Obecność gronkowca koagulazo-dodatni w ilości (3-14) w 100ml.	Ponadto stwierdzono w rejonie dowozu i rozładunku środków chemicznych brak: -brak odpowiednich spadków podłoża, oraz zbiornika do odprawiania ścieków – zalecenia z decyzji zostały wykonane.
3	Basen otwarty, ul. Katyńska 3, 18-400 Łomża, należący do MOSiR, ul. Zjazd 18, 18-400 Łomża.	1	0	1	dobra	1	1	1	0	0	Basen działa sezonowo w okresie letnim

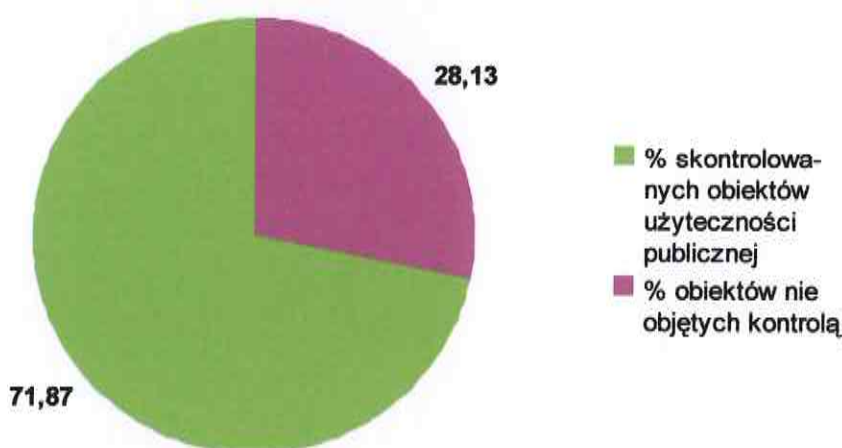
2.2. Miejsce wykorzystywane do kąpieli na rzece Narew

W okresie sezonu letniego na rzece Narew w Łomży funkcjonowało strzeżone miejsce wykorzystywane do kąpieli. Woda w/w miejscu została zbadana 2 razy i odpowiadała wymogom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2011r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz.U. nr 86, poz.478). Na podstawie sprawozdań z badania wody przedstawionych przez organizatora, PPIS orzekał o przydatności wody do kąpieli. Miejsce wykorzystywane do kąpieli było oznakowane bojami.

Przedmiotem kontroli była także plaża miejska przystosowana do sezonowego wykorzystania. Wyposażona była: w ubikacje typu TOI-TOI, przebieralnię, kosze na odpady oraz sprzęt ratowniczy.

3. Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej.

W 2011r. kontrolę stanu sanitarnego przeprowadzono w 161 obiektach użyteczności publicznej, co stanowiło (71,87%) ujętych w ewidencji. Obiekty, których stan sanitarny ma szczególne znaczenia epidemiologiczne kontrolowane są częściej.

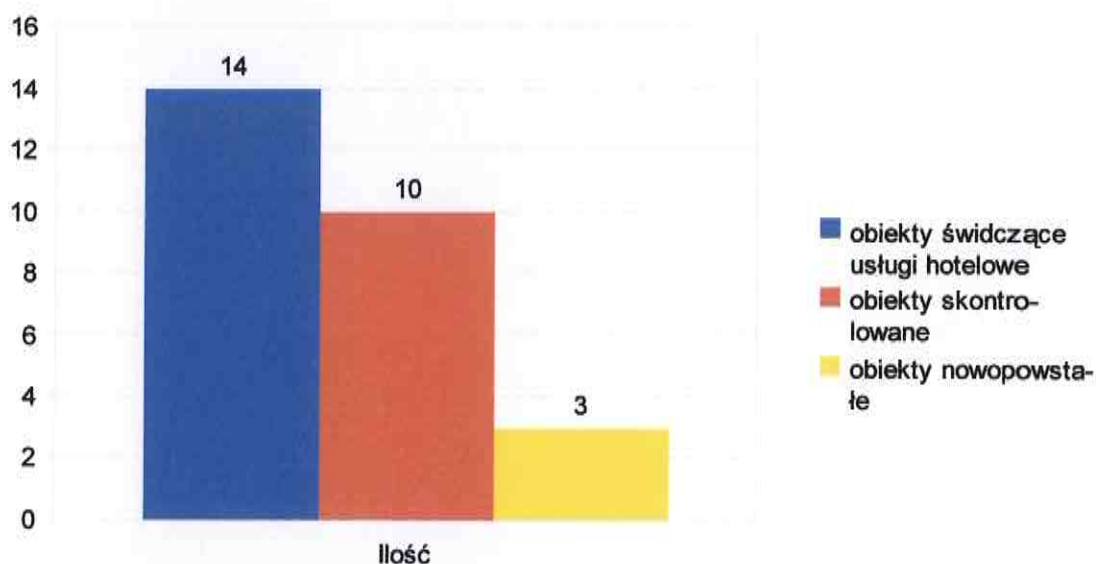

Wykres 8. % skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej w 2011 roku.

Obiekty te stanowią zróżnicowaną grupę pod względem ich przeznaczenia jak i wymagań sanitarnych. Bieżący nadzór powoduje zróżnicowane wymagania jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osobom z nich korzystającym. Do istotniejszych elementów nadzoru sanitarnego nad tymi obiektami należy ocena zapewnienia wymogów sanitarno-technicznych ustalonych w przepisach prawa, przestrzeganie warunków higienicznych (bieżący stan sanitarny) pomieszczeń, sprzętów, narzędzi, usług, personelu, działania organizacyjne w celu stworzenia bariery sanitarnej pomiędzy "obszarami" brudnymi i czystymi.

3.1. Obiekty świadczące usługi hotelarskie

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łomży znajduje się 14 tego typu obiektów na terenie miasta . W 2011 r. skontrolowano 10 obiektów.

Wykres 9. Obiekty świadczące usługi hotelowe w 2011 roku.

Grupa ta obejmuje obiekty znacznie zróżnicowane, biorąc pod uwagę warunki techniczne, standard wyposażenia oraz zakres i poziom świadczonych usług. W ocenie sanitarnej tych obiektów podstawowymi elementami uwzględnianymi przy ocenie było: zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia, odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych, sprawność wentylacji pomieszczeń, postępowanie z odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną brudną i czystą, zaopatrzenie w środki czystościowe, stan techniczny pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów, zaplecza oraz stan bieżącej czystości i higieny obiektu i otoczenia. Są to obiekty o zróżnicowanym standardzie wyposażenia, jak i poziomie świadczonych usług. W większości z nich pokoje wyposażone w własne węzły sanitarne. W grupie tych obiektów tylko jeden Hotel jest obiektem skategoryzowanym 3 gwiazdkowym.. Wskaźnik obiektów skategoryzowanych o wysokim standardzie technicznym i jakości świadczonych usług nie zmienił się

Przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały, iż właściciele zapewniali odpowiedni stan sanitarny obiektów i otoczenia. Nieprawidłowości miały miejsce w 2 obiektach i dotyczyły konieczności odnowienia ścian i posadzek w części pomieszczeń. Dodatkowo w trakcie kontroli -, stwierdzono niewłaściwy stan czystości w części pomieszczeń, za co nałożono mandat karny w 100zł. Wydano decyzje i usterki zostały usunięte.

3.2. Domy pomocy społecznej, noclegownie dla bezdomnych

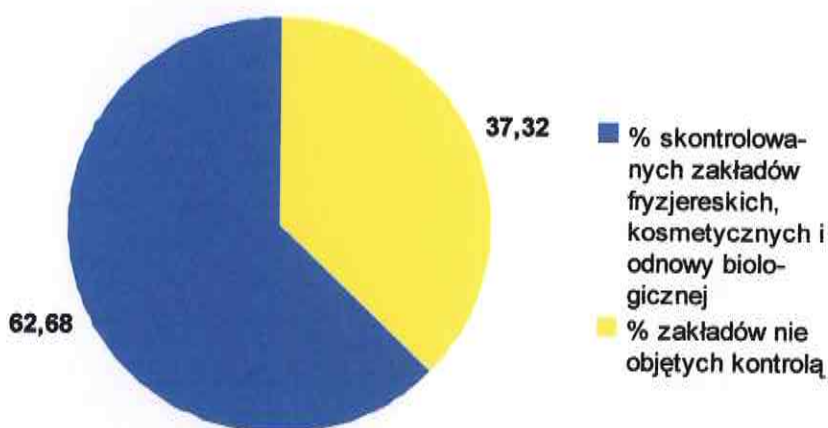
Na terenie miasta funkcjonują: dom pomocy społecznej dla osób starszych, dzieci niepełnosprawnych, środowiskowy dom samopomocy oraz ośrodek interwencji kryzysowej. W/w przedmiotem kontroli jest zaopatrzenie w wodę, gospodarkę ściekową, postępowanie z odpadami komunalnymi, zaopatrzenie w środki czystości, postępowanie z bielizną brudną i czystą, stan pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów, zaplecza. Domy świadczące opiekę całodobową oferują: całodzienne wyżywienie, terapie zajęciowe i rehabilitacyjne. Posiadają własne pralnie bielizny, zachowujące rozdział dróg bielizny czystej i brudnej. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

Noclegownia prowadzona przez MOPS zapewnia schronienie w porze nocnej osobom bezdomnym. Obiekt podłączony do sieci wodno-kanalizacyjnej, wyposażony w podstawowe sprzęty jak: piętrowe łóżka, szafki ubraniowe, krzesła, stoliki, pralkę oraz posiada aneks

kuchenny i pomieszczenie sanitarne. Bielizna przekazywana do pralni zewnętrznej. O stan bieżącej czystości pomieszczeń dbają sami mieszkańcy pod nadzorem kierownika. Stan sanitarny obiektu nie budził zastrzeżeń pod względem sanitarnym.

3.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej.

W/w obiekty należą do najliczniejszej grupy obiektów użyteczności publicznej funkcjonujących w mieście. W ewidencji PPIS w Łomży znajduje się 138 w/w zakładów, z czego skontrolowano 105 co stanowiło 62,68%. Nadzór nad warunkami świadczenia usług w/w obiektach realizowany był pod kątem spełnienia wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 lutego 2004 roku w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, i odnowy biologicznej / Dz.U. Nr 31, poz. 273 / oraz zapewnienia odpowiednio przygotowanego sprzętu, narzędzi oraz bielizny.

Wykres 10. Procent skontrolowanych zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej w 2011r.

W gabinetach kosmetycznych szczególnie istotne jest wyposażenie w sprzęt jednorazowy, zapewnienie odpowiedniej sterylizacji sprzętu naruszającego ciągłość tkanek, właściwe postępowanie z odpadami, stosowanie preparatów kosmetycznych z aktualną datą ważności, zaopatrzenie w środki czystości i preparaty dezynfekcyjne. Gabinety są obowiązane do wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, zgodnie z Ustawą z dnia 1 stycznia 2009 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi z dnia 5 grudnia 2008r (Dz. U. Nr 234, poz.1570), i art. 16 dotyczącym osób udzielających innych niż świadczenia zdrowotne i podejmujące czynności, w trakcie wykonywania których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich.

Nieprawidłowości stanu technicznego stwierdzono w 4 zakładach co stanowiło 3,8% skontrolowanych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w związku ze stwierdzonymi uchybieniami wydał 4 decyzje administracyjne (2 dot. zakładów fryzjerskich i 2 odnowy biologicznej) mające na celu wyegzekwowanie dostosowania obiektu do wymagań rozporządzenia. Natomiast stan sanitarny wszystkich skontrolowanych obiektów nie budził istotnych zastrzeżeń.

3.4. Inne obiekty użyteczności publicznej.

W 2011 r. na terenie miasta kontrolowane były inne obiekty użyteczności publicznej w przypadku, których zachowanie właściwego stanu sanitarnego jest niezbędne z uwagi na

zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających, a także przebywających. Należą do nich: ustępy publiczne, obiekty kulturalno – widowiskowe, apteki, stacje dystrybucji paliw, tereny rekreacyjno-sportowe.

Obiekty ujęte w ewidencji skontrolowano w 62,68 %. Stan sanitarno-techniczny nie budził istotnych zastrzeżeń.

W okresie letnim przeprowadzono akcję kontrolną ustępów publicznych i ogólnodostępnych na terenie miasta, obejmując nadzorem 16 obiektów. Przeprowadzone kontrole wykazały, iż właściciele lub dzierżawcy zapewniali odpowiedni bieżący stan sanitarny toalet. Nadzór sanitarny sprawowany nad obiektami użyteczności publicznej nie wykazał zagrożeń o zasadniczym znaczeniu dla zdrowia.

Zakłady i domy pogrzebowe.

W ramach nadzoru nad właściwym postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi skontrolowano 3 domy pogrzebowe oraz skontrolowano 9 samochodów do przewożenia zwłok. Szczególną uwagę zwracano na przechowywanie zwłok, stan sanitarno-techniczny, dezynfekcję oraz właściwą wentylację pomieszczeń. Nie odnotowano nieprawidłowości. Wydano 12 pozwoleń na sprowadzenie zwłok z zagranicy oraz 1 pozwolenie na wywóz za granicę. Ponadto w ramach nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi PPIS wydał 4 decyzje na ekshumację zwłok oraz przeprowadził 4 kontrole warunków ekshumacji.

3.6 Środki transportu publicznego.

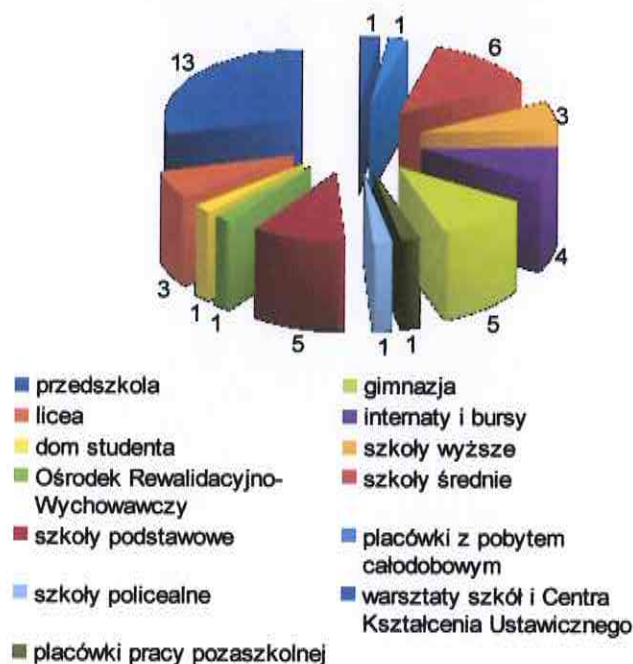
Państwowa Inspekcja Sanitarna w 2011r. przeprowadziła kontrole 38 środków transportu publicznego. W liczbie tej znalazło się: 22 autobusy (komunikacji miejskiej i turystycznej), 2 samochody do przewozu chorych oraz 2 samochody do przewozu bielizny. W skontrolowanych środkach transportu bieżący stan sanitarny był zachowany.

Wnioski:

- ❖ Jakość wody z wodociągu miejskiego w całym 2011r. była zgodna z obowiązującymi przepisami prawa.
- ❖ W okresie sezonu letniego woda w miejscu wykorzystywanym do kąpieli na rzece Narew w Łomży odpowiadała wymogom sanitarnym.
- ❖ Przeprowadzone badania ciepłej wody w obiektach użyteczności publicznej na obecność pałeczek *Legionella sp.* wykazały, że doszło do przekroczeń dopuszczalnej ilości bakterii w instalacjach. Wskazuje to na potrzebę większej dbałości o stan techniczny i higieniczny instalacji ciepłej wody użytkowej mogącej być źródłem zakażenia.
- ❖ Nadzór sanitarny sprawowany nad obiektami użyteczności publicznej nie wykazał w 2011r. zagrożeń o zasadniczym znaczeniu dla zdrowia. Stan sanitarny w większości obiektów oceniono jako zadowalający. Należy zaznaczyć, iż systematycznie poprawiają się warunki techniczne, standard wyposażenia jak i poziom świadczonych usług.

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Państwowa Inspekcja Sanitarna w roku 2011 objęła nadzorem 45 placówki nauczania i wychowania oraz 3 placówki sezonowe wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wykres 11. Placówki stałe objęte nadzorem sanitarnym przez pracownika Higieny Dzieci i Młodzieży.

W ciągu roku sprawozdawczego skontrolowano 45 stałych placówek oświatowo-wychowawczych podczas których dokonano oceny:

- ❖ stanu sanitarnego i technicznego placówek,
- ❖ umebrowania sal zabaw/lekcyjnych i usadzenia uczniów zgodnie z wymogami ergonomii,
- ❖ przestrzegania zasad higieny przy układaniu tygodniowych rozkładów zajęć.
- ❖ przestrzegania przepisów ustawy z dnia 11 stycznia 2001r. o substancjach i preparatach chemicznych w szkołach.

Ponadto zbierano dane statystyczne na temat liczby dzieci korzystających z różnych form dożywiania prowadzonych przez szkoły. Jak wynika z analizy sporządzonej na podstawie materiałów własnych z PSSE stan sanitarny i techniczny placówek stałych utrzymuje się na dobrym poziomie, ponieważ tylko w 6,8% kontrolowanych stwierdzono zły stan techniczny budynku, tj. w :

- ❖ 1 samodzielnym gimnazjum
- ❖ 1 zespole szkół ponadpodstawowych,
- ❖ 1 samodzielnej bursie szkolnej .

W roku sprawozdawczym w powiecie grodzkim z budynku wolnostojącego zostało przeniesione 1 samodzielne jednooddziałowe przedszkole do pomieszczeń budownictwa wielorodzinnego adoptowanych na ich potrzeby, spełniając wymagania określone w przepisach prawa dla tego typu placówek. W powiecie grodzkim powstały dwie placówki, tj:

- ❖ technikum przy Zakładzie Doskonalenia Zawodowego mieszczącego się w budynku Zasadniczej Szkoły Zawodowej na ul. Studenckiej,
- ❖ Ośrodek Rewalidacyjno- Wychowawczy w Łomży, ul. Wojska Polskiego 29A

Na terenie powiatu grodzkiego nie stwierdzono niewłaściwych warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów i wychowanków. Ogółem w 100% skontrolowanych placówkach nie odnotowano ponadnormatywnej liczby uczniów/wychowanków na 1 urządzenie sanitarne, czy też braku dostępu do ciepłej wody w sanitariatach. Dane o niezachowaniu standardów dostępności do urządzeń sanitarnych są zmienne, ponieważ ich liczbę ustala się przeliczając znajdujące się w placówce urządzenia sanitarne na największą liczbę uczniów/wychowanków przebywających jednocześnie w placówce, która co roku może być inna.

Mając na uwadze poprawę warunków higieniczno-sanitarnych i technicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży wydał 6 decyzji administracyjnych, w tym 3 nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i 3 zmieniających treść wydanych wcześniej decyzji.

Ogółem wyegzekwowano wykonanie zaleceń z 4 decyzji, w tym 2 wydanych w latach ubiegłych. W związku z tym odnotowano poprawę warunków higienicznych i zdrowotnych w niżej wymienionych placówkach ponieważ:

✚ w 3 zespołach szkół ponadpodstawowych został przeprowadzony remont bieżący polegający na:

- doprowadzeniu do właściwego stanu sanitarno-technicznego łazienkę dla dziewcząt na parterze, usunięte zostały pęknięcia i zawilgocenia ścian i sufitów oraz zostały odmalowane pomieszczenia sanitarne, wydano decyzję w 2011 i wykonano zalecenia,
- doprowadzeniu do właściwego stanu sanitarno-technicznego schodów na klatkach schodowych (wydane decyzje w 2007 roku zrealizowano w 2011r.),
- wymieniona została zniszczona stolarka okienna na nową w pomieszczeniach sanitarnych i na klatkach schodowych,

✚ w 1 samodzielnym gimnazjum (decyzja z 2008 roku) wymieniono na nową zniszczoną stolarkę okienną w 5 pomieszczeniach dydaktycznych i na holu na II piętrze,

✚ przeprowadzono remonty bieżące

a/ w zespołach szkół ponadpodstawowych (w których nie było prowadzone postępowanie administracyjne) tj.:

- pobudowano łazienkę dla uczniów przy sali rekreacyjno-sportowej,
- wymieniono centralne ogrzewanie,
- wyremontowano łazienki dla chłopców na I piętrze,
- podłączono ciepłą wodę z sieci miejskiej

b/ w zespołach szkół średnich w okresie wakacji wykonano następujące prace:

- wymieniono stolarkę okiennej w pomieszczeniach dydaktycznych,
- pomalowano korytarze,
- wyremontowano łącznik między budynkami,
- położono gress w wejściu do budynku szkoły.
- wyłożono terakotą schody klatki schodowej
- wymieniona została zniszczona stolarka okienna na nową w pomieszczeniach sanitarnych i na klatkach schodowych.
- Wymieniono rury grzewcze w całym budynku szkoły.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zadaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest podejmowanie działań mających na celu zapobieganie negatywnym skutkom wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi na etapie planowania przestrzennego, projektowania i realizacji inwestycji oraz dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych.

W ostatnich latach zaobserwowano zainteresowanie gmin w kierunku zmiany polityki przestrzennej i dostosowanie jej do obowiązujących wymogów. Organy administracji

samorządowej sporządzają studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a na ich podstawie opracowują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem wpływu na:

- jakość powietrza,
- klimat akustyczny,
- gospodarkę wodno-ściekową,
- gospodarkę odpadami

oraz na zdrowie ludzi.

W wielu przypadkach zmiany istniejącego zagospodarowania terenu dotyczyły przekształcenia terenów pod budownictwo mieszkaniowe, usługowe, rekreacyjne oraz pod infrastrukturę techniczną.

Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) wprowadziła nowe zadania dla organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, przez co wzmocniony został nadzór nad dokumentacją na etapie planowania przestrzennego.

W 2011 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży na terenie powiatu łomżyńskiego uzgodnił 2 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko pion nadzoru zapobiegawczego wydał 2 uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz zaopiniował 2 projekty dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Realizacja przedsięwzięć mogących (zawsze lub potencjalnie) znacząco oddziaływać na środowisko może powodować uciążliwości i oddziaływanie ich w sposób ujemny na poszczególne elementy środowiska, w tym na zdrowie człowieka. Obecne ustawodawstwo zostało dostosowane do spełnienia tych wymogów oraz dało również możliwość czynnego udziału społeczeństwa w procedurze oceny oddziaływania na środowisko. W oparciu o wyżej cytowaną ustawę Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łomży wydał:

- 15 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- 2 opinie w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- 2 opinie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,

Kolejnym ważnym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest zajmowanie stanowiska dotyczącego:

1/ pomieszczeń i urządzeń:

- podmiotów leczniczych - w 2011 r. wydano 42 decyzji w tym na 7 podmiotów leczniczych w zakresie długoterminowej opieki domowej,
- praktyk zawodowych – w 2011r. wydano 7 decyzji,
- aptek – wydano 3 opinie

2/ oceny warunków bezpieczeństwa i higieny w punktach przedszkolnych – zaopiniowano 2 punkty przedszkolne.

Opiniowano również dokumentację obiektów budowlanych innych niż mogące znacząco oddziaływać na środowisko. W trakcie opiniowania dokumentacji projektowej zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak zapewnienie właściwych warunków sanitarno – zdrowotnych w miejscach pobytu ludzi (zamieszkania i przebywania), a także odpowiednich warunków pracy osobom zatrudnionym w zakładach pracy.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zaopiniowali 11 projektów budowlanych, które w większości przypadków dotyczyły służby zdrowia i usług gastronomicznych.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny uczestniczył także w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych - przeprowadzono 52 oględzin,

W porównaniu z latami poprzednimi w dalszym ciągu obserwuje się poprawę warunków sanitarno - higienicznych na różnych etapach procesu inwestycyjnego. Dotyczy to zwłaszcza dużych obiektów użyteczności publicznej, komunalnych, usługowych, zakładów pracy, służby zdrowia, oświaty, które były kontrolowane pod względem zastosowania rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo zdrowotne przyszłych użytkowników. Obiekty te wykonane są w całości z materiałów dobrej jakości, posiadających świadectwo Instytutu Techniki Budowlanej i Materiałów Budowlanych oraz Państwowego Zakładu Higieny.

Wyposażone są w nowoczesne urządzenia produkcyjne i linie technologiczne, wykonane z wyrobów wysokiej klasy, co powoduje zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska.

SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ W DZIAŁALNOŚCI INSPEKCYJNEJ

System działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu łomżyńskiego oparty został na spełnieniu wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17020. Wdrożony, udokumentowany i stale nadzorowany system zarządzania jakością:

- gwarantuje taki sam tryb postępowania podczas każdej kontroli,
- jest gwarancją precyzyjnych i wnikliwych kontroli przeprowadzanych zgodnie z najlepszą praktyką,
- jest gwarancją uzyskiwania wiarygodnych i odtwarzalnych wyników kontroli,
- poprawia skuteczność zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego,
- jest mechanizmem wykorzystywanym w celu zapewnienia publicznego
- zaufania w odniesieniu do wiarygodności działań istotnych z punktu ochrony zdrowia ludzkiego.

Głównym celem jest *zapewnienie bezpieczeństwa sanitarno - epidemiologicznego* na terenie powiatu łomżyńskiego w obszarze działania zgodnym z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

SYSTEM ZARZĄDZANIA W LABORATORIUM

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży posiada Certyfikat akredytacji nr AB 635, wydany przez Polskie Centrum Akredytacji (wydanie 9 z dn. 10.08.2011r.) w zakresie badań :

- mikrobiologicznych i organoleptycznych środków spożywczych, wody,
- bakteriologicznych materiału biologicznego,
- organoleptycznych i fizykochemicznych środków spożywczych,
- fizykochemicznych wody do spożycia, kąpielisk,
- pyłowych i chemicznych zanieczyszczeń powietrza,
- pomiarów czynników fizycznych: hałasu, wibracji, mikroklimatu i oświetlenia w środowisku pracy

Szczegółowe zakresy akredytacji znajdują się na stronie www.pca.gov.pl oraz na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łomży <http://psse-lomza.pbip.pl/>.

Akredytowane obszary poddawane są corocznym niezależnym ocenom przez Polskie Centrum Akredytacji. Celem tych ocen jest potwierdzenie ciągłego spełnienia wymagań normy, utrzymywania odpowiednich kompetencji oraz doskonalenie systemu zarządzania jakością.

W Oddziale Laboratoryjnym w Łomży są realizowane zadania wynikające z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w celu ochrony zdrowia publicznego poprzez wykonywanie badań:

- fizycznych
- chemicznych
- mikrobiologicznych

Badania są wykonywane w następujących sekcjach Oddziału Laboratoryjnego:

a/ Sekcja Badań Fizykochemicznych Żywności i Wody wykonuje badania w ramach ogólnokrajowego planu kontroli urzędowej i monitoringu, ustawowego nadzoru oraz badania zlecane przez klientów. W sekcji są wykonywane badania fizykochemiczne, organoleptyczne oraz znakowanie:

- żywności i wody (przeznaczonej do spożycia, z kąpielisk, powierzchniowej wykorzystywanej do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia)
- posiłków
- badania próbek sanitarnych
- ocena teoretyczna żywienia

W sekcji w 2011 roku wykonano 390 oznaczeń w próbkach środków spożywczych oraz 5397 oznaczenia w próbkach wody

b/ Sekcja Badań i Pomiarów w Środowisku Pracy zajmuje się:

- pobieraniem próbek do oceny narażenia zawodowego na czynniki chemiczne i pyły przemysłowe
- badaniem chemicznych zanieczyszczeń powietrza na stanowiskach pracy
- badaniem pyłowych zanieczyszczeń powietrza na stanowiskach pracy
- pomiarami hałasu słyszalnego, hałasu infradźwiękowego i hałasu ultradźwiękowego
- pomiarami drgań mechanicznych o ogólnym działaniu na organizm człowieka i działających na organizm człowieka przez kończyny górne
- pomiarami oświetlenia elektrycznego miejsc pracy

W 2011 roku Sekcja Badań i Pomiarów w Środowisku Pracy pobrała 261 próbek, w których wykonała 503 oznaczenia.

c/ Sekcja Badań Mikrobiologicznych Żywności i Wody wykonuje badania mikrobiologiczne środków spożywczych w ramach ogólnokrajowego planu kontroli urzędowej i monitoringu, w ramach nadzoru sanitarnego i na zlecenie klienta zewnętrznego:

- wody przeznaczonej do spożycia
- wody powierzchniowej
- żywności
- wymazów sanitarnych.

W 2011 roku wykonano 3069 oznaczeń w próbkach żywności i 1637 oznaczeń w próbkach wody.

d/ Sekcja Badań Mikrobiologicznych Materiału Biologicznego i Przygotowywania Podłoży wykonuje badania materiału biologicznego:

- bakteriologiczne,
- parazytologiczne (w tym gleby)
- do książeczek zdrowia w kierunku wykrywania pałeczek z rodzaju Salmonella- i Shigella
- identyfikację szczepów Salmonella i Shigella
- badania skuteczności procesów sterylizacji
- badania bakteriologiczne czystości środowiska szpitalnego

W 2011 roku w Sekcji przebadano 2541 próbek materiału biologicznego, wykonując w nich 10390 oznaczeń,

W Oddziale Laboratoryjnym w 2011 roku w ramach nadzoru sanitarnego wykonano ogółem 6222 badania:, w których dokonano

- 2095 oznaczeń chemicznych
- 4195 oznaczeń fizycznych
- 15096 oznaczeń mikrobiologicznych .

Działalność laboratorium oparta jest na systemie zarządzania jakością zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO 17025.

Oddział Laboratoryjny realizuje politykę jakości poprzez:

- kompetentny personel posiadający odpowiednie wykształcenie, przeszkolenie, wiedzę, i doświadczenie zawodowe
- odpowiednie wyposażenie pomiarowo-badawcze
- stosowanie uznanych i wiarygodnych metod badawczych
- wewnętrzną kontrolę jakości wyników badań
- szkolenia zewnętrzne i wewnętrzne personelu
- udział w międzylaboratoryjnych badaniach biegłości

Działalność laboratorium jest oceniana przez klientów poprzez „Ankiety badania poziomu zadowolenia klienta”. Analiza ankiet za 2011 rok przeprowadzana na przeglądzie zarządzania, podsumowując wszystkie elementy oceny wykazała wysoki poziom zadowolenia klienta z usług laboratorium. Poznane opinie i uwagi są wykorzystane do dalszego doskonalenia działalności laboratorium, aby spełnić oczekiwania klienta.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin
i Nasiennictwa w Białymstoku
DELEGATURA w ŁOMŻY
ul. Akademicka 20
18-400 Łomża
tel./fax 086/218 37 12; tel. 086/218 33 52
NIP: 542-27-51-240, REGON 052119611

Ros Jankó
130321

Łomża, 2012.03.12

DLO.0443.12.2012

Urząd Miejski w Łomży
Centrum Obsługi Mieszkańców
W P Ł Y N Ę Ł O

2012 -03- 16

ilość zał.....
Nr dz. *4671* Podpis *Jankó*

**URZĄD MIEJSKI
W ŁOMŻY**

Niniejszym przedkładam informację z działalności Wojewódzkiego
Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa na obszarze miasta Łomża w 2011 roku.

KIEROWNIK DELEGATURY
Jankó
mgr inż. Jolanta Mieczkowska

I. NADZÓR FITOSANITARNY

Ocenę stanu fitosanitarnego upraw w 2011r. z powiatu i miasta Łomża

Na terenie powiatu i miasta Łomża obserwacjami do rejestracji ogólnej zostały objęte: rośliny zbożowe (pszenica jara, jęczmień jary, owies, pszenżyto ozime, żyto ozime oraz kukurydza), okopowe (ziemniaki), sadownicze (jabłoń) oraz truskawki.

Rejestrowano organizmy szkodliwe niekwwarantowne wyrządzające największe szkody ekonomiczne. Nasilenie oceniano w fazach rozwojowych rośliny, gdy szkodliwość chorób i szkodników była największa.

Występujące w styczniu i w drugiej dekadzie lutego silne i porywiste wiatry, przy ujemnej temperaturze powietrza powodowały wysmalanie roślin na plantacjach pozbawionych okrywy śnieżnej. Po krótkotrwałym ociepleniu na przełomie lutego i marca nastąpił okres znacznych spadków temperatury powietrza przy powierzchni gruntu dochodzących do poniżej -20°C .

Przebieg pogody od końca II dekady marca był na ogół korzystny dla roślin. Występujące w drugiej i trzeciej dekadzie marca opady deszczu przyczyniły się do dobrego, a miejscami nawet nadmiernego uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby.

Ocieplenie i słoneczna pogoda pod koniec marca i na początku I dekady kwietnia spowodowała powszechne rozpoczęcie wiosennych prac polowych i siew zbóż jarych. W II i III dekadzie kwietnia sadzono ziemniaki, II dekadzie kwietnia przystąpiono do siewu kukurydzy uprawianej na zielonkę i na ziarno.

Występujące w I dekadzie maja przymrozki spowodowały uszkodzenia upraw rolnych, a także duże straty w kwitnących drzewach owocowych oraz na plantacjach truskawek. Wyraźne ocieplenie, notowane w drugiej połowie maja przyspieszyło tempo wzrostu i rozwoju upraw. Również w czerwcu ciepła i słoneczna pogoda sprzyjała wegetacji upraw. Lipcowy przebieg pogody nie sprzyjał wykonywaniu prac polowych. Występujące częste i obfite opady bardzo utrudniały lub wręcz uniemożliwiły przeprowadzenie zniw. Ulewne deszcze połączone z silnym wiatrem powodowały wyleganie łanów zbóż. Obserwowano podtopienia pól. Długotrwałe i intensywne opady stwarzały również niekorzystne warunki dla wegetacji roślin okopowych – na początku lipca obserwowano już porażenie roślin zarazą ziemniaczaną. Ciepła, słoneczna, bezdeszczowa pogoda w sierpniu stwarzała na ogół dobre warunki dla przeprowadzenia prac polowych, a przede wszystkim zniw. W końcu sierpnia rozpoczęto wykopki ziemniaków i zbiór kukurydzy uprawianej na zielonkę.

Sadzenie ziemniaków przeznaczonych na wczesny zbiór rozpoczęło się w bieżącym roku już pod koniec marca i na początku kwietnia, natomiast większość plantacji ziemniaków zostało zasadzonych w III dekadzie kwietnia i na początku maja. Występujące przymrozki na początku maja nie przyczyniły strat na plantacjach gdzie posadzone ziemniaki jeszcze nie wzeszły, a bulwy mateczne przykryte były ziemią. Opady występujące w końcu czerwca i na początku lipca początkowo korzystnie wpływały na wiązanie i wzrost bulw. Przedłużający się jednak okres intensywnych i nawracających z dużą częstotliwością opadów deszczu występujących w lipcu, spowodował, że na niektórych plantacjach obserwowano nadmiar wilgoci w glebie. Częste opady powodowały utrudnienia we właściwej pielęgnacji plantacji ziemniaków, a także brak możliwości zastosowania ochrony przed chorobami i szkodnikami. Poprawa warunków agrometeorologicznych w sierpniu korzystnie wpłynęła na dalszy wzrost bulw ziemniaków szczególnie odmian późnych i na plantacjach chronionych. Stąd plon ziemniaków w roku bieżącym kształtował się na poziomie 20 t/ha i był wyższy średnio o 4t/ha od roku poprzedniego.

W wyniku obserwacji ogólnej i szczegółowej na terenie powiatu i miasta Łomża odnotowano następujące nasilenie chorób i szkodników

Rośliny zbożowe

W 2011 roku stwierdzono niewielki wzrost w porównaniu z rokiem ubiegłym nasilenia chorób (szczególnie fuzariozy) oraz porównywalne występowania szkodników występujących na plantacjach zbóż i okopowych.

pszenżyto ozime:

- pleśń śniegowa 16,4%
- mączniak prawdziwy 2,4%
- mszyca zbożowa 2,2%
- skrzypionki 2,4%
- łamliwość podstawy źdźbła 0,3%
- septorioza plew 2,3%
- zgorzel podstawy źdźbła 0,3%
- czerń zbożowa 1,6%
- fuzariozy 1,7%

żyto ozime:

- pleśń śniegowa 20%
- mączniak prawdziwy 3,4%
- mszyca zbożowa 4,1%
- skrzypionki 2,7%
- łamliwość podstawy źdźbła 0,6%
- głownia pyląca żyta 0,2%
- fuzariozy 3,3%

pszenica jara:

- mączniak prawdziwy 3,3%
- rdza brunatna 6,5%
- mszyca zbożowa 4,6%
- mszyca czeremchowo- zbożowa 2,3%
- skrzypionki 2,4%
- łamliwość podstawy źdźbła 2,4%
- septorioza plew 4,8%
- septorioza paskowana liści 4,1%
- zgorzel podstawy źdźbła 1,9%
- czerń zbożowa 3,3%
- fuzariozy 5,4%
- pryszczarek zbożowiec 0%
- śnieć cuchnąca 0%

jęczmień jary:

- mączniak prawdziwy 2,3%
- rdza jęczmienia 2,4%
- mszyca zbożowa 3,6%
- skrzypionki 3,5%
- łamliwość źdźbła 0,4%
- rynchosporioza 1,4%
- czerń zbożowa 2,4%
- fuzariozy 2,8%
- pasiastość siatkowa jęczmienia 5,7%

owies:

- mączniak prawdziwy 1,9%

- rdza owsa 1,8%
- mszyca zbożowa 3,5%
- skrzypionki 4,1%
- łamliwość źdźbła 1,2%
- czerń zbożowa 1,1%
- fuzariozy 3,4%

kukurydza:

- omacnica prosowianka 0%
- fuzariozy 1,3%
- głownia kukurydzy 0,7%
- drobna plamistość oczkowa 0,6%
- ploniarka zbożówka 2,3%

Okopowe

Ziemniaki:

- zaraza ziemniaczana 9,5%
- alternarioza 1,1%
- stonka ziemniaczana 5,8%
- czarna nóżka 1,3%

ziemniaki w przechowalni zbiór 2011:

- zaraza ziemniaczana 4,6%
- mokra zgnilizna 4,5%
- sucha zgnilizna 0,2%
- parch zwykły 3,2%
- rizoktonioza 1,6%

Rośliny sadownicze

Jabłoń:

- parch jabłoni na liściach 0,75%
- parch jabłoni na owocach 1%
- owocnica jabłkowa 0%
- owocnica jabłkóweczka 0%

Truskawki:

- szara pleśń 3,1%

W 2011 roku wydano:

Komunikaty sygnalizacyjne: ilość tematów – 11
w tym: rolnicze 6, sadownicze 3, inne 2

Kontrola zarejestrowanych przedsiębiorców:

- liczba zarejestrowanych podmiotów: - **369**
- ilość kontroli dokumentacji: - **438**
- ilość podmiotów, u których nie wykonano kontroli dokumentów: - **6** (kontroli nie wykonano ze względu na brak kontaktu z podmiotem)
- ilość kontroli zdrowotności materiału roślinnego o największym zagrożeniu fitosanitarnym :
- **514** (bez wody i ziemi)
- ilość stwierdzonych nieprawidłowości: **0**
- ilość wydanych zaleceń i zastosowanych sankcji karnych: **0**
- ilość wydanych decyzji w sprawie wpisu do rejestru przedsiębiorców (rola fitosanitarna):
ogółem **22**

Nadzór nad występowaniem organizmów kwarantannowych i regulowanych

a. ilość pobranych prób/asortyment i ukierunkowanie badań:

- **231** prób/gleba w tym: 198 prób – *Globodera rostochiensis*, 33 prób - *Synchytrium endobioticum*,

- bulwy ziemniaka - **62** próby w kierunku CMS i RS

- wióry, trociny sosny – **6** prób w kierunku *Bursaphelenchus xylophilus*

- roślina (rózaniecznik, dąb) - **2** próby w kierunku *Phytophthora ramorum*

- woda - **16** próby – *Ralstonia solanacearum*,

b. kontrole wykonania decyzji w gospodarstwach z czynnymi ogniskami kwarantannowymi:

-ilość kontroli: **71**

-ilość i rodzaj stwierdzonych nieprawidłowości: **5** (wysadzono ziemniaki niekwalifikowane)

-ilość zaleceń, upomnień, sankcji karnych: **2** upomnienia (pouczenia) oraz 3 mandaty

c. kontrole (ustalenia) w związku z wykryciem organizmów kwarantannowych – **5**

d. decyzje dot. zwalczania organizmów kwarantannowych:

dotyczące zwalczania CMS- **5**, wygaszające dotyczące CMS - Łomża – **24**

e. Kontrole prawidłowości obrotu i przemieszczania roślin i produktów roślinnych na terenie kraju lub do/z innych państw wUE.

-rodzaj i ilość kontroli(np. kontrole obrotu ziemniakami innymi niż sadzeniaki; kontrole zaopatrzenia roślin w paszporty itp.) – **75** w tym: liczba kontroli w hurtowniach – **28**, na targowiskach u producentów ziemniaka – **8** (54 producentów ziemniaka), supermarket – **4**, sklep – **21**, kontrola na drodze **10** w tym 26 przewoźników

-ilość i rodzaj stwierdzonych nieprawidłowości: **0**

- ilość wydanych zaleceń, zastosowanych sankcji:

Kontrole występowania organizmów niekwarantannowych w ważnych gospodarczo uprawach

- ilość wykonanych obserwacji: **386**

II.OCHRONA UPRAW

Kontrole obrotu i konfekcjonowania środkami ochrony roślin

Na plan 31 kontroli przeprowadzono 34 tj. :

a/ kontrole kompleksowe: 3 hurtownie (plan 3) oraz 21 punktów detalicznych (plan 18)

b/ kontrole doraźne: 5 kontroli obrotu środkami ochrony roślin bardzo toksycznymi i toksycznymi (plan 5),

5 kontroli w miejscach ,gdzie może być prowadzony obrót (plan 5 i w tym: 4 kontrole targowisk i 1 kontrola w kwaciarni)

W 2 przypadkach kontroli stwierdzono nieprawidłowości:

- w 1 przypadku stwierdzono w obrocie środki ochrony roślin, którym upłynął okres ważności zezwolenia (art.46 ust. 1 pkt.1 oraz ust. 3 ustawy o ochronie roślin tj. PROAGRO 100 SL – 5 op. a 100 ml, POLYSECT Hobby K AL - 2 op. a 750 ml, MNISZEK 540 SL – 2 op. a 100 ml

Za powyższe uchybienia nałożono mandat karny w wysokości 100 PLN

Kontrolowany przedsiębiorca natychmiast wycofał w/w środki ochrony roślin z obrotu.

- w 2 przypadku kontroli stwierdzono obecność w obrocie preparatu STARANE 250 EC w ilości 1 op. a 20 ml, które nie posiadało aktualnej etykiety – instrukcji stosowania, zalecenie dołączenia aktualnej etykiety zostało zrealizowane.

Na terenie powiatu Łomża ilość punktów obrotu środkami ochrony roślin przedstawia się następująco:

- ogółem 26, w tym 14 punktów prowadzi obrót środkami : szkodliwe i pozostałe i w tym: 2 hurtownie, 10 punktów detalicznych i punkty detaliczne sezonowe oraz 12 punktów

prowadzi obrót środkami wszystkich klas toksyczności w tym: 1 hurtownia, 9 punktów detalicznych, 2 punkty sezonowe.

Kontrole stosowania środków ochrony roślin

Na plan 69 przeprowadzono 81 kontroli tj.

- kompleksowych 65 w tym 11 kontroli CC
- u stosujących toksyczne i bardzo toksyczne 4 kontrole
- w trakcie zabiegu 8 kontroli
- kontrola IP jabłek – 1 szt.
- kontrole DDD i pozostałe 3 (2 DDD i 1 stosowania ś.o.r. na placu)

W wyniku kontroli w 1 przypadku stwierdzono zastosowanie środka chwastobójczego niezgodnie z art. 77 ust.1 pkt.1 (prędkość wiatru), kontrola skutkowała nałożeniem mandatu karnego, który został przyjęty przez stronę.

W pozostałych przypadkach kontroli nie stwierdzono uchybień i nie wydano zaleceń.

Kontrole Stacji Kontroli Opryskiwaczy -badania opryskiwaczy

Na plan 12 przeprowadzono 12 kontroli i w tym:

- 2 kompleksowe
- 6 kontroli prawidłowości przeprowadzonych badań
- 4 kontrole w trakcie badań

Uchybień nie stwierdzono, zaleceń nie wydano.

W okresie sprawozdawczym dla powiatu Łomża przebadano 508 opryskiwaczy będących w użytkowaniu: 415 SKO Struga, 41 SKO Marianowo, 52 SKO EKOPRYSK Inowrocław (jednostka zewnętrzna)

Kontrole badań w w/w SKO nie wykazały uchybień i nie wydano zaleceń.

W roku sprawozdawczym przyjęto 171 oświadczeń o nie użytkowaniu opryskiwaczy lub o ich likwidacji, uzyskano także informację od podmiotów o zakupie 13 nowych opryskiwaczy. Należy podkreślić, że własne jednostki SKO Struga i Marianowo przebadaly ogółem 494 opryskiwacze (451 + 43), ale z tej liczby 38 szt. opryskiwaczy przebadano spoza powiatu Łomża tj. 2 opryskiwacze na powiaty naszego województwa i 36 opryskiwaczy poza nasze województwo, pow. Ostrołęka.

Kontrole jednostek szkoleniowych

Przeprowadzono 6 kontroli w 2 aktywnych jednostkach szkoleniowych tj.

- 4 kontrole podczas szkoleń
- 2 kontrole kompleksowe

Należy zaznaczyć, że ZDZ Łomża, Stowarzyszenie Wspierania Edukacji i Rynku Pracy oraz Zespół Szkół w Marianowie nie przeprowadziło w roku sprawozdawczym żadnych szkoleń.

Aktywne jednostki tj. PODR Szepietowo Zespół w Łomży oraz Rogowski Mariusz ABC Jazdy.

W okresie sprawozdawczym jednostki szkoleniowe przeprowadziły 16 szkoleń, które ukończyło z wynikiem pozytywnym 411 słuchaczy.

Wszystkie jednostki działające na terenie powiatu- 5 Łomża posiadają upoważnienia na organizację i prowadzenie szkoleń z zakresu stosowania, obrotu i konfekcjonowania, a PODR Szepietowo także z zakresu Integrowanej Produkcji.

Integrowana produkcja

W roku sprawozdawczym zarejestrowano i kontrolowano 1 podmiot IP – produkcja jabłek Wojciech Wykowski.

Kontrole u w/w podmiotu nie wykazały uchybień a zarejestrowany producent uzyskał Certyfikat IP numer IP/20/6/02/2011 z dnia 13.12.2011 r.

Kontrole typu Inne

- Przeprowadzono 9, w tym:

3 kontrole przebadania środków ochrony roślin - Proteus 110 OD, Karate Zeon 050 CS, Mistral 70 WG

6 kontroli na pozostałości środków ochrony roślin w plonach tj.: próby – kalafior, marchew, jabłka, pomidory, pieczarka, sałata.

Badania nie wykazały uchybień przekroczenia NDP.

- Przeprowadzono 11 kontroli wzajemnej zgodności „CC” w ramach zadań realizowanych wspólnie przez ARiMR . Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

III. NADZÓR NASIENNY

1.Podmioty gospodarcze prowadzące wytwarzanie materiału siewnego.

- Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego „PEPEES” Łomża S.A.

- „ROLIMPEX – Nasiona” S.A. w Warszawie, Zakład Ława.

Podmioty gospodarcze prowadzące sprzedaż materiału siewnego.

Hurtownie nasienne – 2 punkty sprzedaży.

Sklepy i magazyny nasienne – 28 punktów sprzedaży.

Na targowiskach Łomża, Jedwabne, Śniadowo 6 zarejestrowanych przedsiębiorców prowadziło handel obwoźny materiałem siewnym i szkółkarskim (5 z województwa podlaskiego i 1 z województwa mazowieckiego).

W w/w podmiotach gospodarczych prowadzono kontrole:

- Wpisu do rejestru przedsiębiorców dokonujących obrotu materiałem siewnym.

- Wszyscy kontrolowani przedsiębiorcy są wpisani do rejestru przedsiębiorców i posiadają numery identyfikacyjne.

2. Wytwarzanie materiału siewnego:

- PEPEES w Łomży wytwarzał sadzeniaki ziemniaka przemysłowego na 5 plantacjach o powierzchni 12 ha.

- ROLIMPEX w Ławie prowadził produkcję traw nasiennych na 30 plantacjach o łącznej powierzchni 65,55 ha.

3.Kontrole obrotu materiałem rozmnożeniowym i nasadzeniowym roślin warzywnych i ozdobnych przeprowadzono wiosną 2011 roku

- na rynkach Łomża i Jedwabne u 9 dostawców tego materiału.

Kontrole dokumentacji materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych przeprowadzono jesienią 2011 roku u 11 dostawców

4. Kontrola sprzedaży materiału siewnego:

- wiosną 2011 roku przeprowadzono kontrolę sadzaniaków ziemniaka wprowadzanych do obrotu przez PEPEES Łomża

Przeprowadzono urzędową ocenę cech zewnętrznych 3 partii sadzaniaków ziemniaka o masie 87,5 tony , oraz kontrolę jakości i dokumentacji 7 partii sadzaniaków o masie 187 ton zakupionych przez PEPEES w innych województwach.

Jakość wszystkich kontrolowanych partii sadzaniaków była zgodna z wymogami.

- kontrolą materiału siewnego w hurtowniach i sklepach nasiennych objęto:
- zboża nasienne – 43 partie o masie 71,7 tony
- kukurydza – 71 partii o masie 67,2 tony
- mieszanki traw – 72 partie o masie 26,5 tony
- strączkowe – 10 partii o masie 4,2 tony
- motylkowe – 11 partii o masie 3 tony
- nasiona warzyw – 268 partii o masie 316 kg
- drzewa owocowe – 1170 sztuk
- krzewy owocowe – 380 sztuk
- sadzonki truskawek – 810 sztuk

5. W 2011 roku przeprowadzono 36 kontroli w podmiotach gospodarczych prowadzących wytwarzanie, obrót i sprzedaż materiału siewnego. Kontrolą objęto dokumentację materiału siewnego, oznakowanie i terminy ważności sprzedawanych partii nasion.

Przeprowadzono również kontrolę jakości sprzedawanych nasion. Z kontrolowanych partii pobrano próby kontrolne:

- zboża nasienne – pobrano próby z 5 partii o masie 14,5 tony
- kukurydza – pobrano próby z 3 partii o masie 20,8 tony
- mieszanki traw – pobrano próby z 4 partii o masie 4 ton
- nasiona warzyw – pobrano próby z 22 partii o masie 45,8 tony

Badania kontrolne przeprowadzone przez Laboratorium WIORiN w Białymstoku wykazały, że 1 partia warzyw o masie 3 kg była niezgodna z wymogami po kontroli kiełkowania. Pozostałe kontrolowane partie były zgodne z obowiązującymi przepisami

W 2011 roku na terenie powiatu łomżyńskiego nie stwierdzono naruszenia przepisów Ustawy o nasiennictwie i nie wydano decyzji administracyjnych.